

Pla territorial
de Mallorca

MODIFICACIÓ NÚM. 3 DEL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA PTIM

DESEMBRE 2021

**DOCUMENT V AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA
DE LA MODIFICACIÓ NÚM. 3 DEL PTIM**

ELABORAT PER:

Consell de
Mallorca

cotesa

CONTINGUT

1. INTRODUCCIÓ	4
2. OBJECTIUS I CONTINGUTS DE LA MODIFICACIÓ DEL PTIM	6
2.1. Abast de la modificació	6
3. INCIDÈNCIA EN ALTRES PLANS O PROGRAMES DE CONTEXT TERRITORIAL.....	7
4. ASPECTES RELLEVANTS DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT	15
4.1. Impactes ambientals, paisatgístics i patrimonials generats per les modificacions proposades	15
4.2. Descripció de les característiques ambientals generals	18
4.2.1. Relleu i morfologia del territori.....	18
4.2.2. Clima i canvi climàtic.	18
4.2.3. La quantitat i la qualitat de l'aigua.....	24
4.2.4. Usos de sòl (LULUCF).....	27
4.2.5. Patrimoni natural i cultural	27
4.3. Característiques mediambientals de les zones afectades: àmbits afectats per la m3ptim.....	30
4.3.1. Avaluació específica dels àmbits que es modifiquen	31
4.3.2. Síntesi	33
5. OBJECTIUS PREVISTOS DE CARÀCTER MEDIAMBIENTAL	34
6. CONSIDERACIONS TÈCNIQUES	36
7. EXIGÈNCIES D'AVAUACIÓ I MESURES DIRECTES.....	44
8. ANÀLISI D'ALTERNATIVES	45
9. RESUM NO TÈCNIC	49
10. ANNEX AMBIENTAL. PLANS	50

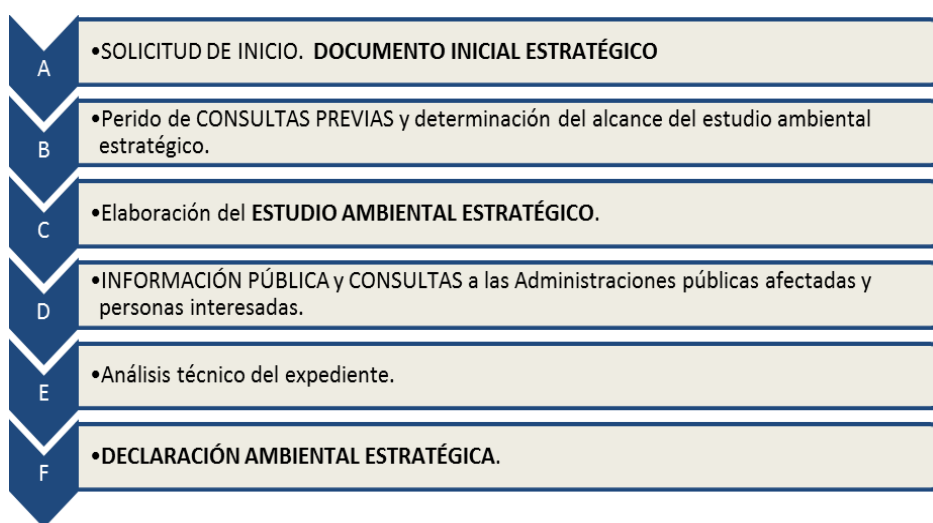
1. INTRODUCCIÓ

Aquest document forma part del procés d'elaboració de la Modificació núm. 3 del Pla Territorial Insular de Mallorca i es redacta segons el que disposa la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental de l'estat, i la Llei 12/2016, de 17 d'Agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

S'estableix la necessitat de sotmetre a avaluació ambiental estratègica ordinària els plans que aprovin les administracions de les Illes Balears, amb determinades característiques.

Aquest Pla territorial insular està subjecte al tràmit d'avaluació ambiental estratègica ordinària.

El procediment d'avaluació ambiental d'aquest pla i els seus documents específics al llarg de tot el procediment són els següents:

El procediment va ser iniciat mitjançant el lliurament amb data 13/05/2021 de la sol·licitud d'inici de Procediment d'Avaluació Ambiental Estratègica Ordinària de la modificació núm. 3 del PTIM, juntament amb la documentació exigida (A a l'esquema).

Un cop rebuda la CMAIB ha desenvolupat les consultes o previstes i posteriorment ha generat el document d'Abast de l'Estudi Ambiental Estratègic. (B a l'esquema)

Per tant, aquest document consisteix en allò assenyalat com a document C a l'esquema: l'Estudi Ambiental Estratègic.

Els continguts d'acord amb l'Annex IV de la Llei són els següents:

- Un esbós del contingut, objectius principals del pla i relacions amb altres plans i programes pertinents.
- Els aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i la probable evolució en cas de no aplicació del pla o programa.
- Les característiques mediambientals de les zones que es puguin veure afectades de manera significativa i la seva evolució tenint en compte el canvi climàtic esperat en el termini de vigència del pla o programa.
- Qualsevol problema mediambiental existent que sigui rellevant per al pla o programa, incloent-hi en particular els problemes relacionats amb qualsevol zona d'especial importància mediambiental, com ara les zones designades de conformitat amb la legislació aplicable sobre espais naturals i espècies protegides i els espais protegits de la Xarxa Natura 2000.

- Els objectius de protecció mediambiental fixats en els àmbits internacional, comunitari o nacional que tinguin relació amb el pla o programa i la manera com aquests objectius i qualsevol aspecte mediambiental s'han tingut en compte durant la seva elaboració.
- Els probables efectes significatius al medi ambient, inclosos aspectes com la biodiversitat, la població, la salut humana, la fauna, la flora, la terra, l'aigua, l'aire, els factors climàtics, la seva incidència en el canvi climàtic, en particular una avaluació adequada de la petjada de carboni associada al pla o programa, els béns materials, el patrimoni cultural, el paisatge i la interrelació entre aquests factors. Aquests efectes han de comprendre els efectes secundaris, acumulatius, sinèrgics, a curt, mitjà i llarg termini, permanents i temporals, positius i negatius.
- Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, compensar qualsevol efecte negatiu important en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, incloent-hi aquelles per mitigar-ne la incidència sobre el canvi climàtic i permetre'n l'adaptació.
- Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades i una descripció de la manera com es va realitzar l'avaluació, incloses les dificultats, com ara deficiències tècniques o manca de coneixements i experiència que es poguessin haver trobat a l'hora de demanar la informació requerida .
- Un programa de vigilància ambiental en què es descriguin les mesures previstes per al seguiment.
- Un resum de caràcter no tècnic de la informació facilitada en virtut dels epígrafs precedents.

2. OBJECTIUS I CONTINGUTS DE LA MODIFICACIÓ DEL PTIM

La modificació núm. 3 del PTI que se sotmet a avaluació ambiental estratègica té els següents compromisos i continguts generals:

1. Avaluar el context en què es troben les unitats d'actuació dels planejaments urbanístics que les regulin, i determinar-ne la vigència i la rellevància dins el marc de l'article 2 del Decret llei 9/2020, plantejant propostes d'acord amb la situació actual.
2. Analitzar i, si escau, actualitzar les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable així com les àrees d'assentaments en paisatges d'interès, d'acord amb els canvis de classificació implantats pel planejament urbanístic i per la legislació vigent.
3. Estudiar les necessitats i paràmetres de creixement del sòl urbanitzat als diferents municipis i nuclis de població de l'illa d'acord amb la seva funcionalitat territorial, una projecció demogràfica actualitzada, les dinàmiques socioeconòmiques i la dificultat de l'accés a l'habitatge, sempre sota un paradigma de sostenibilitat territorial i d'adaptació al canvi climàtic.
4. Desplegar l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca des d'una mirada interpretativa, transversal i respectuosa amb el medi ambient i els valors naturals i culturals de l'illa, afavorint la integració paisatgística dels assentaments de naturalesa urbana.
5. En conseqüència, avaluar la classificació d'àmbits de sòl urbà o urbanitzable si aquests resulten contraris al model territorial exposat al PTIM.
6. Reavaluar les Àrees de reconversió territorial i els Àmbits d'intervenció paisatgística que, afectant àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable, hagin estat objecte de transformació o la motivació original de les quals s'hagi modificat prou per requerir una consideració nova dels seus objectius i línies d'actuació.
7. Adaptar les categories del sòl rústic a l'entorn dels nuclis de població i reconsiderar els paràmetres d'assentament.
8. Establir una base d'informació geogràfica i establir un sistema d'indicadors coherent i útil que facilitin el seguiment i el control dels processos de creixement i desenvolupament urbà.
9. En vista dels canvis sobrevinguts a la legislació, coordinar el PTIM amb la normativa vigent, especialment a les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable o a les àrees d'assentament en paisatges d'interès, i el seu entorn immediat, tant als seus Títols com a les disposicions, normes d'ordenació i annexes del document.
10. Desenvolupar les millores tècniques necessàries per al desenvolupament efectiu del PTIM.

2.1. ABAST DE LA MODIFICACIÓ

Davant de l'important nombre d'aspectes que inclou aquesta modificació cal tenir en compte que aquells que exigeixen el compliment d'un calendari estricte per competència delegada amb data límit són: la revisió de la situació de les unitats d'actuació que estan en els supòsits legals modificació i clarificació dels sectors que ja havien estat desclassificats per regulacions diverses.

No obstant la modificació núm. 3 del PTIM desenvolupa en diversos aspectes de modificació i implementació de les normes d'aplicació, tots guiats per criteris ambientals, i que van cap a la integració i desenvolupament dels principis de la legislació sobrevinguda: Llei de Canvi climàtic de IB.

3. INCIDÈNCIA EN ALTRES PLANS O PROGRAMES DE CONTEXT TERRITORIAL

S'enumeren els plans territorials més significatius de l'illa de Mallorca així com les modificacions que s'hi tramiten amb afecció.

- **Pla Director Sectorial de Pedreres (Decret 77/1997, d'11 de juny), revisat posteriorment pel Decret 61/1999, de 28 de maig.**
- **Pla Director Sectorial de Carreteres, (3 de desembre de 2009 i publicat -BOIB 17/12/2009)**
- **Pla Director Sectorial de Residus Sòlids No Peril·losos, (Decret 21/2000, de 18 de febrer).**
- **Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus de construcció, demolició, voluminosos i pneumàtics usats de la Illa de Mallorca, de 8 d'Abril de 2002.**
- **Pla d'Intervenció a Àmbits Turístics de Mallorca (PIAT).**

El Pla territorial insular és un document normatiu de rang superior als plans directors sectorials. Per tant, és la pròpia normativa d'aquest la que enquadra els objectius a desenvolupar per ells.

Per això, en aquesta modificació, i d'acord amb l'objectiu d'actualització legislativa i adequació, s'han modificat diverses normes que regulen i emmarquen els plans directors sectorials.

Aquesta modificació opta per adequar les determinacions normatives d'aquest instrument (PTI) en primer lloc s'esforça per adequar-se als Plans Directors Sectorials que han estat desenvolupats. El motiu és clarificar alguns dels problemes i les limitacions que han afrontat aquests plans en el seu desenvolupament, deguts tant a legislació sobrevinguda, com a evolució de l'enfocament temàtic i/o per millores de les solucions tècniques o jurídiques. Per tant, en base a l'actualització conceptual jurídica i tècnica s'ha optat per modificar l'enquadrament normatiu de les normes 60, 61, 63 i 64 per complir fidelment els objectius.

- Així s'ha renovat la Norma 60 relativa al Pla d'ordenació de l'oferta turística de l'illa de Mallorca. Ja que el 2020 es va aprovar definitivament el Pla d'intervenció en Àmbits Turístics de Mallorca (PIAT), que substitueix el Pla d'ordenació de l'oferta Turística (POOT). El nou pla busca contribuir a ordenar l'activitat turística; proposar infraestructures i dotacions turístiques; establir densitats i límits, amb la finalitat d'impulsar la millora dels teixits turístics; reduir en allò que sigui possible l'estacionalitat, diversificant l'oferta; i reconèixer àmbits que necessitin de renovació integral."

El principal objectiu del PIAT és la reconsideració del model turístic actual per avançar cap a un altre de més equilibrat, responsable i divers, que serveixi tant als visitants com als residents de l'illa. Per això es proposa ordenar l'activitat a nivell territorial en coordinació amb els plans territorials, amb un ampli rang de mesures, entre les quals:

- Definir estàndards i normes de distribució dels elements supramunicipals amb impactes territorials, com ara equipaments, infraestructures, sistemes generals, serveis i activitats d'explotació de recursos turístics.
 - Mitigar la pressió sobre els ambients saturats limitant o disminuint el nombre de places turístiques establertes.
 - Estimar els recursos, disponibles, necessitats, dèficits o superàvits i la seva distribució al llarg del territori, així com les possibles mesures correctores.
 - Garantir un ús més sostenible i competitiu dels recursos, que consideri tant visitants com residents.
- Pel que fa al Pla director sectorial de Carreteres, s'introdueixen criteris integració paisatgística, el tractament forestal d'espais residuals generats, s'estableix el criteri que les rondes que s'executin siguin preferentment urbanes i vies de menor velocitat, així com criteris de minimització de

l'impacte del via de cintura. Complementàriament s'introdueixen referències al disseny d'aparcaments dissuasius orientats a minimitzar l'accés rodat als centres urbans.

- Pel que fa al Pla director sectorial de Carreteres, s'introdueixen la possibilitat d'elaborar un pla especial per a l'ordenació territorial insular d'aparcaments dissuasius, amb especial atenció a l'entorn de Palma, amb aposta per la intermodalitat i per la qualitat en la seva execució, que atengui el seu impacte en l'accés als nuclis, el seu tractament vegetal i paisatgístic i el seu potencial com a zona de producció d'energia renovable. Així mateix s'introdueixen referències al disseny d'aparcaments dissuasius orientats a minimitzar l'accés rodat als centres urbans.

Per això s'ajusta la Norma 62 "Pla Director Sectorial de Carreteres" amb s'afegeixen un paràgraf amb la redacció següent:

En relació amb el sistema viari bàsic insular, es podrà elaborar un pla especial per a l'ordenació territorial insular d'aparcaments dissuasius que adopti criteris de qualitat que facilitin una intermodalitat adequada i una qualitat en la seva execució i integració paisatgística juntament amb el potencial com a espai sostenible.

- De la mateixa manera, s'ha renovat i modificat la Norma 63 relativa al Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials.

Un cop desenvolupat i aprovat l'abril del 2019 el Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials (PECMa), cal revisar les indicacions que estableix el PTI ja que algunes són contràries a la legislació europea i nacional d'aplicació.

Per tant, es van assumir una sèrie d'indicacions legals sobrevingudes van exigir la revisió de l'abast i els continguts de la Norma 63. Així mateix, el procés d'elaboració i aprovació del PECMa ha servit per incorporar altres objectius d'acord amb l'enfocament d'impactes sobre la mobilitat i el canvi climàtic. a més d'aprofundir la rellevància de la proximitat a la qualitat de vida de la ciutadania. Tot això conclou que la norma 63 ha de ser adaptada d'acord amb les normatives sobrevingudes, i per tant alguns dels seus punts han de ser modificats o eliminats, en concret tots aquells relacionats amb la regulació amb perspectiva econòmica:

- *Són objectius generals del Pla Director Sectorial d'Equipaments Comercials:*
 - *Fomentar el benestar de la població assegurant un nivell suficient d'equipament comercial capaç de garantir amb equilibri els diversos drets que hi conflueixen, entre els quals hi ha el de la competència lliure i lleial i el de la protecció de les persones consumidores.*
 - *Establir els criteris que conformen les raons imperioses d'interès general en el marc de la legislació europea, estatal i autonòmica en relació amb el model territorial comercial de Mallorca.*
 - *Impulsar la gestió territorial sostenible, entesa com l'equilibri entre els recursos territorials i ambientals disponibles i els requerits per al desenvolupament del sector comercial, juntament amb la resta dels usos del territori, sense deteriorar la qualitat de vida de les generacions presents i futures, i tenint present el context territorial singular que suposa el fet de la insularitat (Carta Europea d'ordenació del Territori).*
- *I amb més concreció territorial els objectius següents:*
 - *Potenciar activitat comercial de les capçaleres comarcals d'Inca i Manacor, com a centres d'activitat a impulsar.*
 - *Revitalitzar els centres urbans amb vocació comercial, especialment els de Palma, Inca i Manacor.*
 - *Dignificar el comerç a les zones turístiques i alhora ordenar-ne la ubicació evitant-ne la barreja indiscriminada amb l'ús residencial.*
 - *Revitalitzar llotges i mercats*

- S'ha renovat i modificat la Norma 64 relativa al Pla director sectorial de residus no peril·losos.

Amb posterioritat a l'aprovació del PTIM s'ha anat desenvolupant un important desplegament regulador tant des de les directives europees com a la legislació estatal i autonòmica en els aspectes relatius al tractament dels residus no peril·losos. Així mateix, en desenvolupament dels mandats legals i del mateix PTI, amb data 18 de juny de 2019 es va aprovar de manera definitiva del Pla Director Sectorial de Residus no Peril·losos de l'illa de Mallorca (PDSRNPMA). Aquest context es fa necessària la revisió del text de la Norma 64 perquè es coherent amb aquest marc legal i els objectius revisats del mateix.

Per això se n'ha alterat la redacció:

En el marc de la Llei 6/1999, de 3 d'Abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de Mesures Tributàries, i de la Llei 14/2000, de 21 de desembre, d'Ordenació del Territori (LOT), de les Directives 2008/98 sobre els residus i a la seva transposició pel Reial decret 1481/2001, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant dipòsit a l'abocador; a la Directiva 1999/31/CE Relativa a l'abocament de residus, a la Directiva 94/62/ce Relativa als envasos i residus d'envasos, a la Llei 22/2011 de Residus i sòls contaminats, així com a la resta de la normativa d'aplicació de desenvoluparà el/s Plans Directors Sectorials de Residus No Peril·losos:

El seu desenvolupament es farà d'acord amb els principis de responsabilitat ampliada al productes, de qui contamina paga, de proporcionalitat del cost de la gestió i de la suficiència econòmica, el principi de precaució i el de responsabilitat compartida

El Pla atendrà els següents criteris:

- 1. S'han d'establir la localització i les característiques de les zones d'emmagatzemament, de tractament i de dipòsit dels residus no peril·losos, tenint en compte la minimització d'impactes i la integració paisatgística.*
- 2. El Pla director sectorial s'orientarà a la reducció del volum de residus produïts i a l'augment de l'aprofitament d'aquests residus. Es promourà la recollida selectiva en origen per a tota la població.*
- 3. S'augmentaran el reciclatge, la reutilització, la recuperació i l'optimització dels mètodes de tractament, de valorització energètica i d'abocament segons els criteris econòmics, socials i ambientals.*
- 4. S'establiran les mesures correctores i els programes diversió necessaris per recuperar els sòls contaminats de tot tipus. Així mateix, s'establiran normes que en consideració a la vulnerabilitat dels terrenys a la contaminació, evitin en el futur nous processos de degradació."*

- D'altra banda, si bé no s'ha desplegat el Pla Director Sectorial de Camps de Golf, previst al vigent Pla territorial, se'n modifica la regulació de forma ostensible. S'opta per minimitzar i renovar la previsió d'un Pla Director Sectorial de Camps de Golf per a la qual cosa es modifica completament la Norma 61 "Pla Director Sectorial de Camps de Golf" (ED).

Se n'ha reduït notablement l'abast, evitant qualsevol suggeriment a la creació de noves instal·lacions i s'encontra en la millora de l'eficiència i la reducció d'impacte de les instal·lacions existents.

Per això se n'ha alterat la redacció:

Norma 61 "Pla Director Sectorial de Camps de Golf" (ED)

- 1) Serà objecte del pla l'ordenació de l'oferta de camps de golf i de la seva oferta complementària.*

2) No es permetrà la implantació de nous camps de golf ni l'ampliació en extensió dels existents.

3) No es permetrà la implantació de nova oferta d'allotjament, residencial o turístic, ni l'ampliació de l'existent.

4) S'han de desenvolupar les mesures necessàries per corregir els impactes ambientals i paisatgístics generats.

S'ha optat per mantenir la necessitat d'un Pla Director Sectorial per tal de regular aquesta activitat d'acord amb les exigències ambientals i de consum de recursos i de minimitzar l'impacte que puguin tenir els camps de golf existents. S'opta per no permetre la creació de nous camps de golf, ni d'ampliació dels existents; a més d'instar que aquest Pla desenvolupi les mesures tendents a corregir els impactes ambientals i paisatgístics que poguessin haver generat els existents.

■ Incidència del pla sobre el planejament urbanístic vigent

Assenyalar que el marc legal establert amb la DT 11 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB) va preveure dins del seu règim transitori la situació en què quedaven els terrenys classificats al planejament general com a sòl urbà però que no comptaven amb els serveis urbanístics bàsics i els considerava sota la categoria de sòl urbà sense urbanització consolidada. En existir sota l'adscripció d'Unitat d'Actuació una gran varietat de situacions, la LUIB va instar els ajuntaments en un període transitori que donin funció de la situació real, i de la classificació de les actuacions urbanístiques necessàries o no per arribar a la consideració de solar, definirà el règim d'aplicació.

Un cop transcorregut el termini legal per a això es va aprovar el Decret Llei 9/2020 que, davant de l'incompliment generalitzat d'aquesta obligació per part dels ajuntaments, assenyalava que "Transcorregut el termini previst a l'apartat 4 de la disposició transitòria onzena de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, sense que el municipi afectat hagi iniciat l'adaptació a aquesta disposició, els consells insulars, abans del dia 31 de desembre de 2021, han d'assumir les potestats d'alteració del planejament, al que es refereix l'apartat 3 de la disposició transitòria esmentada, sigui per conferir una nova ordenació dels terrenys mantenint la condició de sòl urbà sense urbanització consolidada, sigui per conferir-los una nova classificació com a sòl urbanitzable o com a sòl rústic,..."

Per tant, el Consell Insular és l'administració que ha d'assumir aquesta responsabilitat, i l'eina assenyalada per a això és aquesta Modificació del PTI.

Per tant, aquesta modificació està dotada de la capacitat de modificar el planejament municipal d'una forma específica. D'acord amb aquesta LUIB i amb el DL 9/2020 és una obligació que assumeix, i per indicació expressa és la modificació del Pla territorial Insular l'eina que proposa.

No obstant l'ús d'aquest instrument (modificació del PTI) per modificar determinacions de caràcter detallat pròpies de planejament municipal, aporta complexitat tant en el nivell de les determinacions com en l'escala de les seves determinacions. Per tot això, la seva interpretació i aplicació exigeix tenir en compte alguns matisos: una seriosa dificultat –fins i tot impossibilitat– d'arribar fins a les darreres conseqüències en la definició de les determinacions, i la dificultat del salt de les escales instrumentals del PTI, cosa que obliga a fer servir una cartografia complementària d'escales intermèdies. De la mateixa manera aquesta avaluació ambiental té els mateixos problemes d'escala en els processos de justificació: en molts casos es tracta de petites peces de vores urbanes de superfície molt reduïda, en altres la superfície és més gran.

■ Incidència directa sobre el planejament. Desclassificació de sòl

Com s'ha descrit un dels objectes d'aquesta modificació és respondre a l'assumpció de competències que va assignar la Llei 9/2020 de subrogació en les competències urbanístiques de determinats àmbits de sòl classificat com a urbans en els planejaments municipals respectius, però que no disposessin urbanització o no s'haguessin desenvolupat (tot això amb una sèrie de cauteles i condicions).

Doncs bé conseqüència de l'estudi administratiu i urbanístic tant de les consideracions establertes en el marc legal, com de la constatació de la seva situació efectiva del grau d'execució, s'ha conclòs en una proposta de desclassificació de sòl d'una sèrie d'àmbits d'Unitats de Actuació.

Per tant aquesta modificació del Pla Territorial, modifica el planejament municipal classificant com a sòl rústic determinades porcions de sòl classificat actualment com a urbà, però que no disposen de serveis urbans, als municipis de:

- Alaró
- Algaida
- Binissalem
- Camps
- Deia
- Muro
- Pollença
- Sa Pobla
- Sóller

En ells es desclassifica com a sòl urbà (en no disposar d'urbanització i complir els requisits exigits els àmbits següents:

Nova classificació com a sòl rústic		
Alaró	UA	Àrea (ha)
	UA-3	1,51
Algaida	UA	Àrea (ha)
	UE-P1	0,84
	UE-R1	0,51
Binissalem	UA	Àrea (ha)
	UA-11	1,02
Camps	UA	Àrea (ha)
	UA-C11	2,33
	UA-C12	1,96
Deia	UA	Àrea (ha)
	UE-1	1,17
	UE-2	1,12
Muro	UA	Àrea (ha)
	UA-1	3,16
	UA-2	1,14
Pollença	UA	Àrea (ha)
	UE-11.2	2,59
Sa Pobla	UA	Àrea (ha)
	UA-7	1,49
Sóller	UA	Àrea (ha)

	UEC-4	0,96
	Total	19,80

Dins de les opcions possibles, no s'ha considerat adequat modificar el planejament municipal i es manté com a sòl urbà els àmbits UA següents:

Mantenimiento como suelo urbano		
Algaida	UA	Àrea (ha)
	UE-10	1,18
	UE-11	0,30
	UE-1D	1,14
	UE-1C	0,10
Deià	UA	Àrea (ha)
	UE-4	0,64
Marratxí	UA	Àrea (ha)
	UE-4.12	0,32
	UE-4.06	2,87
	UE-1.01	1,68
	UE-4.13	1,97
Pollença	UA	Àrea (ha)
	UNAC-15	0,44
	PE-4	6,44
	Total	22,29

■ **Identificació dels sòls urbanitzables que han estat desclassificats per la DA16a de la LUIB el DL 9/2020 i la Llei 4/2008**

La Llei 4/2008, la Llei 12/2017, i el Decret Llei 9/2020 van establir canvis en la classificació de sòl que no han estat refosos a la documentació del Pla Territorial Insular de Mallorca (PTIM). Així mateix la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament sostenible a les Illes Balears, en el capítol III regula unes determinades modificacions de la Llei 1/1991, de 30 de gener, de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears, que no han estat completament reflectides al PTIM.

Per això, aquesta actuació es planteja com una mera transposició documental que no comporta en si mateixa cap modificació de la classificació de sòl pel PTIM, si bé el PTIM assigna una categoria determinada a aquests sòls segons els seus valors.

D'aquesta manera i d'acord amb la disposició addicional setzena de la LUIB queden desclassificats els sectors següents:

Municipi de Campos

- Sector Son Durí II (THM II)
- Sector industrial I
- Sector Industrial II

Municipi de Lluçmajor

- Sector Lluçmajor Polígons 8,9,10,11,12 i 13 (I/B)
- Sector Son Noguera (SUNP 16)

Municipi de Manacor

- Sector Polígon 1-22 Manacor

- Sector Polígon 1-26.2 Manacor
- Sector Polígon 1-27 Manacor
- Sector Polígon 1-28.2 Manacor
- Sector Polígon Industrial F2 Manacor
- Sector Polígon 3-9 S'illot
- Sector Polígon 4-19 Especial coves
- Sector Polígon 4-20 Especial coves
- Sector Polígon 7 Cala Diumenges

Municipi de Marratxí

- Sector Ses Tres Germanes (SAU 6.2)

Municipi de Petra

- Sector Polígon Industrial Son Dalmau

Municipi de Pollença

- Sector Polígon Industrial de Pollença
- Sector La Gola (UP-7)
- Sector Polígon Tallers del Port (UP-8)
- Sector Torrent de Sant Jordi (SUNP-1)

Municipi de Sant Llorenç des Cardassar

- Sector 1
- Sector 4

Municipi de Santa Margalida

- Sector 11, polígon 2

■ **Sòls urbanitzables desclassificats pel DL 9/2020**

El Decret Llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori de les Illes Balears, en endavant DL 9/2020, inclou a l'article 3 una nova reclassificació de sòl urbanitzable, que de fet suposa la consideració com desclassificats dels següents sectors:

Municipi d'Algaida

- Sector Na Rubina

Municipi de Consell

- Sector SUP 1

Municipi de Felanitx

- Sector Polígon 1
- Sector Polígon 4

Municipi de Palma

- Sector Son Puigdorfilà (SUNP 24-01)
- Sector Can Fontet (SUNP 32-01)
- Sector Son Sardina (SUNP 44-01)
- Sector Son Castelló Sud (SUNP 52-01)
- Sector Sa Bomba (SUNP 53-01)
- Sector Son Güells (SUNP 69-01)
- Sector Ses Calafetes (SUNP 77-01)

Municipi de Pollença

- El Pinaret (PT-2)

Municipi de Sóller

- Hoteler Camí de sa Figuera (SUNP 1)
- Camp de sa Mar (SUNP 2)

4. ASPECTES RELLEVANTS DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL MEDI AMBIENT

4.1. IMPACTES AMBIENTALS, PAISATGÍSTICS I PATRIMONIALS GENERATS PER LES MODIFICACIONS PROPOSADES

Abans d'abordar els aspectes ambientals de la modificació 3 del Pla territorial insular de Mallorca (M3PTIM) cal tenir present, per una banda, la pròpia naturalesa d'aquesta modificació i per altra banda l'escala, el caràcter i la localització dels sòls afectats per aquesta.

Pel que fa a la mida i la localització dels sòls afectats, es tracta, en conjunt, d'un grup d'enclavaments territorialment dispersos, generalment de mida petita i situats pràcticament tots en àmbits urbans o de vora urbans, i només en certs casos tenen un caràcter periurbà i estan separats del nucli. Això és així perquè l'objecte de la M3PTIM és revisar la classificació d'aquestes parcel·les, avui dia incloses a les categories de sòl urbà o urbanitzable, en virtut dels principis continguts a la Llei 4/2008, de 14 de maig, de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears; la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB), que estableix a la seva disposició addicional setzena les mesures de desclassificació de sòl de desenvolupament urbà no transformat;

Des d'aquesta perspectiva, la revisió, i si escau, la possible desclassificació d'alguns sectors que encara no s'han desenvolupat, suposa un impacte ambiental en principi positiu, ja que limita els processos d'artificialització del sòl i afavoreix el manteniment d'usos ambientalment més. convenients d'aquests sòls. D'altra banda, la M3PTIM introdueix criteris de desenvolupament més adequats al context actual, tant des d'un punt de vista global com d'aplicació d'alguns instruments de desenvolupament recent com l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca (EPCM), aprovada el 2019, o la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica de les Illes Balears.

Per a la M3PTIM s'ha proposat un mecanisme progressiu d'implantació de l'EPCM, desenvolupat implements normatius al PTIM, que contemplin, per als sòls de nou desenvolupament urbà, l'elaboració d'un estudi d'integració paisatgística, i dins d'aquest, que es prevalgui l'estratègia de naturalització, assumint en tant que sigui possible els objectius de la lluita contra el canvi climàtic (tant en el seu vessant de mitigació com d'adaptació) i de connectivitat ecològica.

- **Mitigació i adaptació davant del canvi climàtic, connectivitat ecològica i paisatge.**

L'article 4 de la Llei 10/2019 de canvi climàtic defineix mitigació com "el conjunt dels objectius, plans i accions de qualsevol tipus tendents a reduir l'impacte que l'activitat humana té sobre l'alteració del sistema climàtic global" i adaptació com "el conjunt d'objectius, plans i accions de qualsevol mena tendents a reduir la vulnerabilitat respecte als efectes del canvi climàtic". En altres paraules, l'objectiu de la mitigació és combatre les causes que generen el canvi climàtic, i l'adaptació és pal·liar els efectes que aquest canvi pugui tenir.

Per això considerem que, des d'una perspectiva centrada en els desenvolupaments urbans, en aquest apartat s'ha de desenvolupar una caracterització del canvi climàtic, dels seus efectes i de les mesures que es poden plantejar per lluitar-hi.

Bàsicament, els principals objectius que es persegueixen, en matèria de mitigació del canvi climàtic, són:

- Reduir l'emissió de gasos d'efecte hivernacle (GEI), cosa que té a veure, fonamentalment, amb el model de mobilitat (pautes i patrons de mobilitat, repartiment modal...) i amb la millora de l'eficiència energètica en totes les facetes .
- Reduir l'antropització del sòl, cosa que implica canviar les pautes de creixement urbà, cosa que té repercussions importants en matèria de mobilitat i de biodiversitat.
- Reduir o revertir tant com sigui possible la destrucció d'ecosistemes i la pèrdua de biodiversitat.

D'acord amb això, les principals mesures per a la mitigació del canvi climàtic són:

- Protegir i incrementar les àrees arbrades, que a partir de certa escala poden actuar com a embornals de GEH, especialment CO₂.
- Evitar creixements urbans allunyats del nucli i gestionar adequadament la densitat.
- Evitar la formació de grans espais urbans monofuncionals, tot fomentant la barreja d'usos i l'urbanisme de proximitat.
- Recuperar sòls urbans no usats o infrautilitzats
- Millorar el tractament dels residus i incrementar-ne els processos de reciclatge.
- Connectar els nuclis urbans mitjançant xarxes de mobilitat no motoritzada i, en general, pacificació del trànsit (en el doble sentit d'intensitat i velocitat) dins el nucli urbà.
- Desenvolupar una política d'eficiència energètica a tots els nivells, des del territorial al municipal (Plans de gestió energètica, art. 34 de la Llei 10/2019) i a l'edificació (art. 32 i Secció 3a del capítol II de la Llei 10/ 2019), així com l'increment de la porció d'energia generada per fonts renovables (Capítol III de la Llei/2019).

En general, les mesures que tenen com a objectiu la mitigació del canvi climàtic, encara que s'han de tenir en compte en la planificació de desenvolupament, són més aviat d'escala municipal o territorial, i requereixen una perspectiva integrada dels fenòmens urbans i territorials. Una altra qüestió són els objectius i les mesures destinades a adaptar-se als efectes del canvi climàtic.

Els principals efectes del canvi climàtic són:

- Augment de les temperatures i dels episodis extrems (fonamentalment, de calor). Derivat d'això, efectes nocius per a la salut humana, pèrdua de biodiversitat i increment de la presència d'espècies molestes o perilloses, augment en freqüència i intensitat del risc d'incendi, augment en freqüència i intensitat dels períodes d'inversió tèrmica, agreujant els problemes de la contaminació atmosfèrica i els seus efectes sobre la salut humana...
- Disminució del volum global de precipitacions i increment dels episodis extrems (precipitacions d'alta intensitat horària i períodes de sequera), amb efectes també sobre la biodiversitat, pèrdua en qualitat i quantitat de la disponibilitat d'aigua per a consum humà, increment dels riscos de inundació, lliscament i erosió, amb possibles canvis en l'escorriment superficial de les aigües i sobrecàrregues dels sistemes d'urbans de sanejament...
- Increment del nivell mitjà del mar.

Pel que fa a les mesures, i com hem assenyalat, tenen una aplicació més clara a l'escala dels àmbits que són objecte de la M3PTIM. D'altra banda, mostren també un grau elevat de confluència amb les que es contemplen des de l'òptica de la integració paisatgística de nous desenvolupaments i amb les relatives a la connectivitat ecològica, un assumpte complex¹ l'objectiu fonamental del qual és la preservació i el foment de la biodiversitat.

Les mesures principals plantejades per a l'adaptació al canvi climàtic són:

- Protegir els ecosistemes naturals i seminaturals de l'entorn de les poblacions (zones agrícoles, etc.), especialment les superfícies amb més grau de cobertura vegetal.
- Restringir la urbanització dels sòls amb risc d'inundació, autoritzant-ne només alguns usos compatibles.
- Fomentar la creació de microclimes urbans.
- Implementar criteris d'arquitectura bioclimàtica, tant a l'edificació com a l'ordenació.
- Reduir i optimitzar el consum d'aigua.

¹ Que és multiescalar, multisectorial i multifuncional, tal com planteja l'Estratègia Nacional d'Infraestructura Verda i de la Connectivitat i Restauració Ecològiques, aprovada oficialment mitjançant l'Ordre PCM/35/2021, de 9 de juliol, del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica del govern espanyol.

- Incrementar els espais verds urbans, utilitzant espècies preferiblement autòctones, amb requeriments baixos de manteniment i de reg.
- Incrementar la permeabilització del sòl i desenvolupar la implantació de sistemes urbans de drenatge sostenible.
- En general, augmentar la presència del verd als nuclis urbans i el seu entorn, creant una xarxa de verd que articuli el nucli i faciliti la seva connexió amb el territori, horts urbans, corredors ecològics o mesures edificatòries que millorin, mitjançant solucions naturals, el comportament tèrmic (façanes i cobertes verdes)

Bona part d'aquestes mesures estan relacionades entre si, i a banda de les de caràcter general, destaquen entre totes elles la preservació i el foment de la cobertura vegetal (urbana i periurbana) i la permeabilització del sòl, facilitant la infiltració de l'aigua de pluja al terreny i millorant el comportament tèrmic del conjunt.

En aquest sentit, s'ha proposat la introducció d'una Norma 7bis al PTIM, l'objectiu de la qual és plantejar un esquema que permeti, d'una banda, implementar de forma progressiva l'Estratègia del Paisatge i per altra plantejar criteris a considerar a l'hora de plantejar la ubicació de nous desenvolupaments urbans a les Àrees de Transició (AT), a més de primar mesures de protecció de la cobertura vegetal, concebuda com una intervenció que obeeixi a la consideració integrada del triple objectiu d'integració paisatgística, la lluita contra el canvi climàtic (fonamentalment, des del punt de vista de l'adaptació) i millora de la connectivitat ecològica.

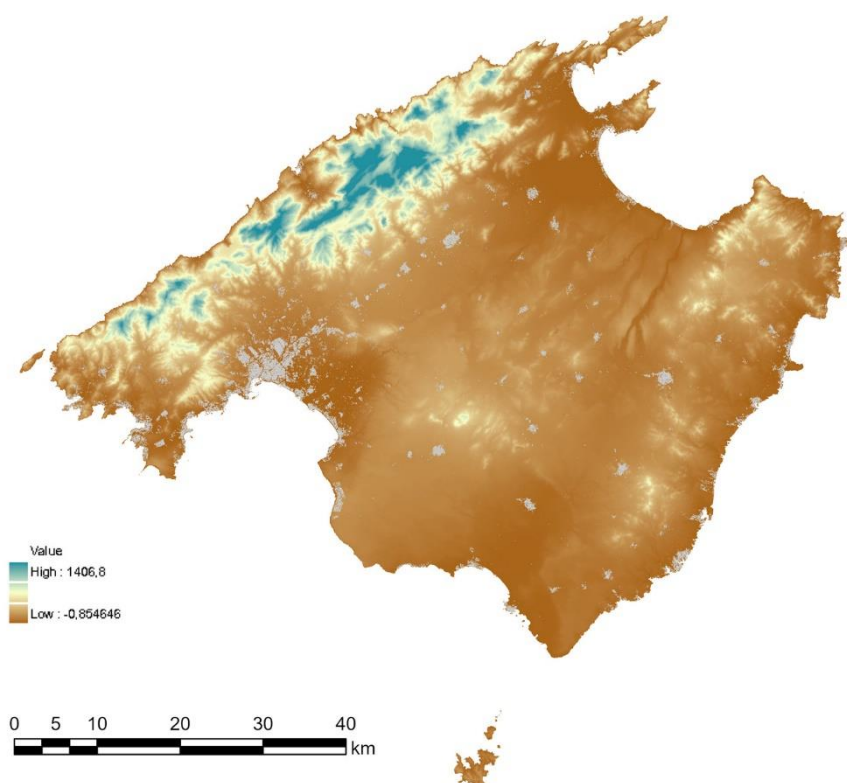
Pel que fa a la implementació de l'Estratègia del Paisatge, atès que es tracta d'un procés llarg i complex que requereix la formulació d'una visió transversal i el desenvolupament d'instruments normatius de diferents escales, plantegem l'adopció de dues figures Estudi de Paisatge per a l'escala municipal i l'Estudi d'Integració Paisatgística per al planejament de desenvolupament (o, si escau, el projecte), que es poden utilitzar ja, però que posteriorment es podran acomodar als diversos instruments de rang superior que es despleguin .

En suma, atesa la naturalesa de la M3PTIM, des de la perspectiva ambiental analitzarem les qüestions de més incidència respecte al tractament dels sectors de sòl urbà i urbanitzable afectats per aquesta modificació, i especialment les relacionades amb la morfologia del territori, el clima i l'estat de l'aigua, assumint també, atès que és rellevant per a la qüestió del paisatge, una visió general del patrimoni, natural i cultural.

4.2. DESCRIPCIÓ DE LES CARACTERÍSTIQUES AMBIENTALS GENERALS

4.2.1. RELLEU I MORFOLOGIA DEL TERRITORI

L'illa de Mallorca té una superfície aproximada de 3640 km², i una mica més de 900.000 habitants a 1 de gener de 2020, fet que suposa una densitat de població al voltant de 250 hab/km². El relleu presenta una clara diferència entre les altures de la Serra de Tramuntana a l'Occident, on es troba la major altitud l'illa (el Puig Major, de més de 1400 m d'altitud), i la resta que, tot i això, no és més que als sectors centrals, els més poblats, per la presència de les Serres de Llevant a l'Est, i fins i tot de petites elevacions al sector central, que de vegades són el suport dels nuclis de població, o, en certs casos, de miradors com el Santuari de Cura al Puig de Randa (543 m d'altitud) o el Santuari de la Mare de Déu de Bonany al Puig de Bonany (317 m), cosa que dóna lloc, a bona part del territori,

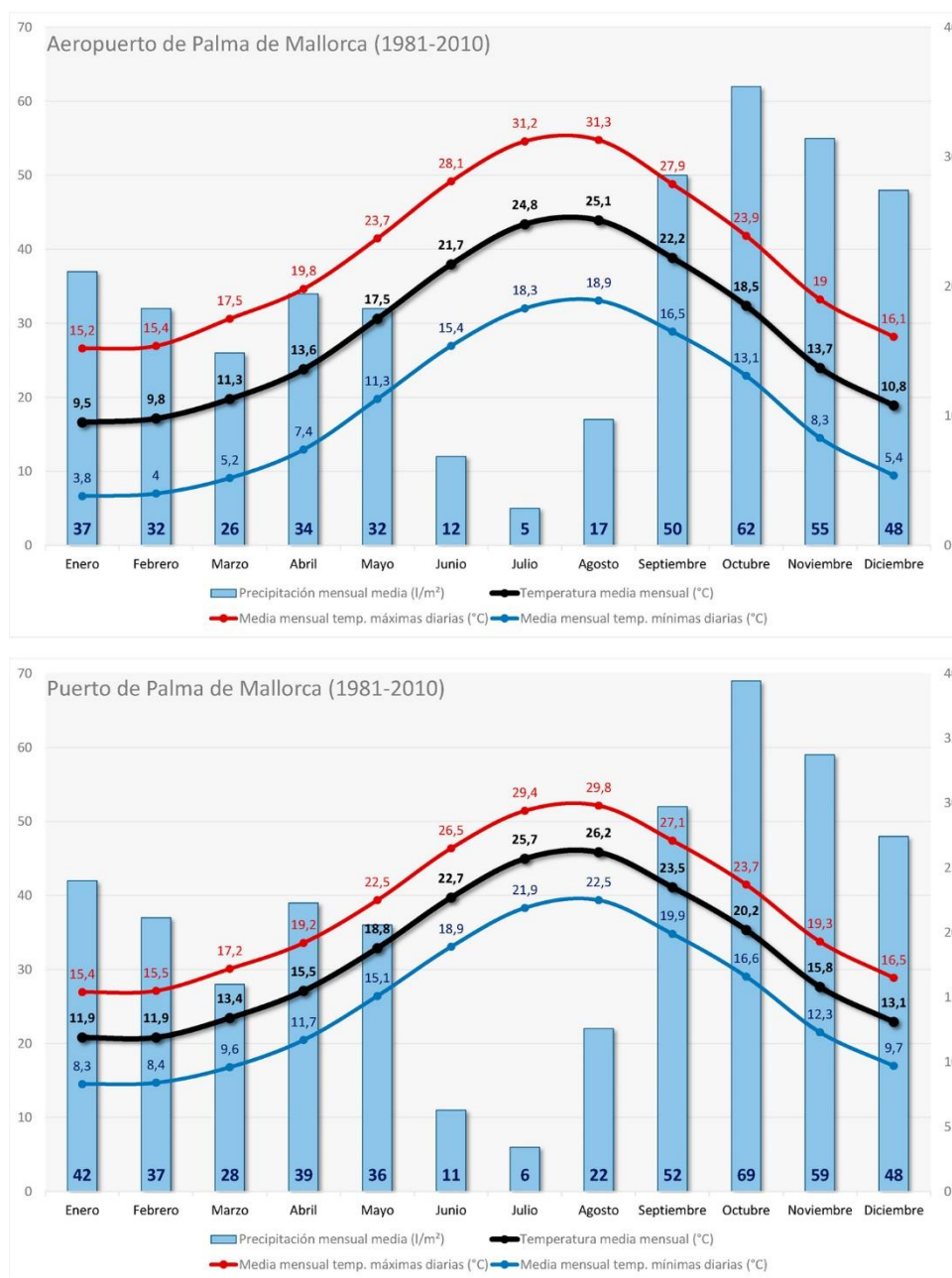

Il·lustració 1: Model digital de terreny (elevació) de Mallorca. Font: Elaboració pròpia, dades d'IDEIB. Nota: En gris els nuclis de població.

La influència d'aquest relleu es manifesta clarament al clima de Mallorca, que, dins de la seva clara adscripció al tipus Mediterrani, està clarament matisat per la influència del mar i per la diferència neta d'altitud de la Serra de Tramuntana.

4.2.2. CLIMA I CANVI CLIMÀTIC.

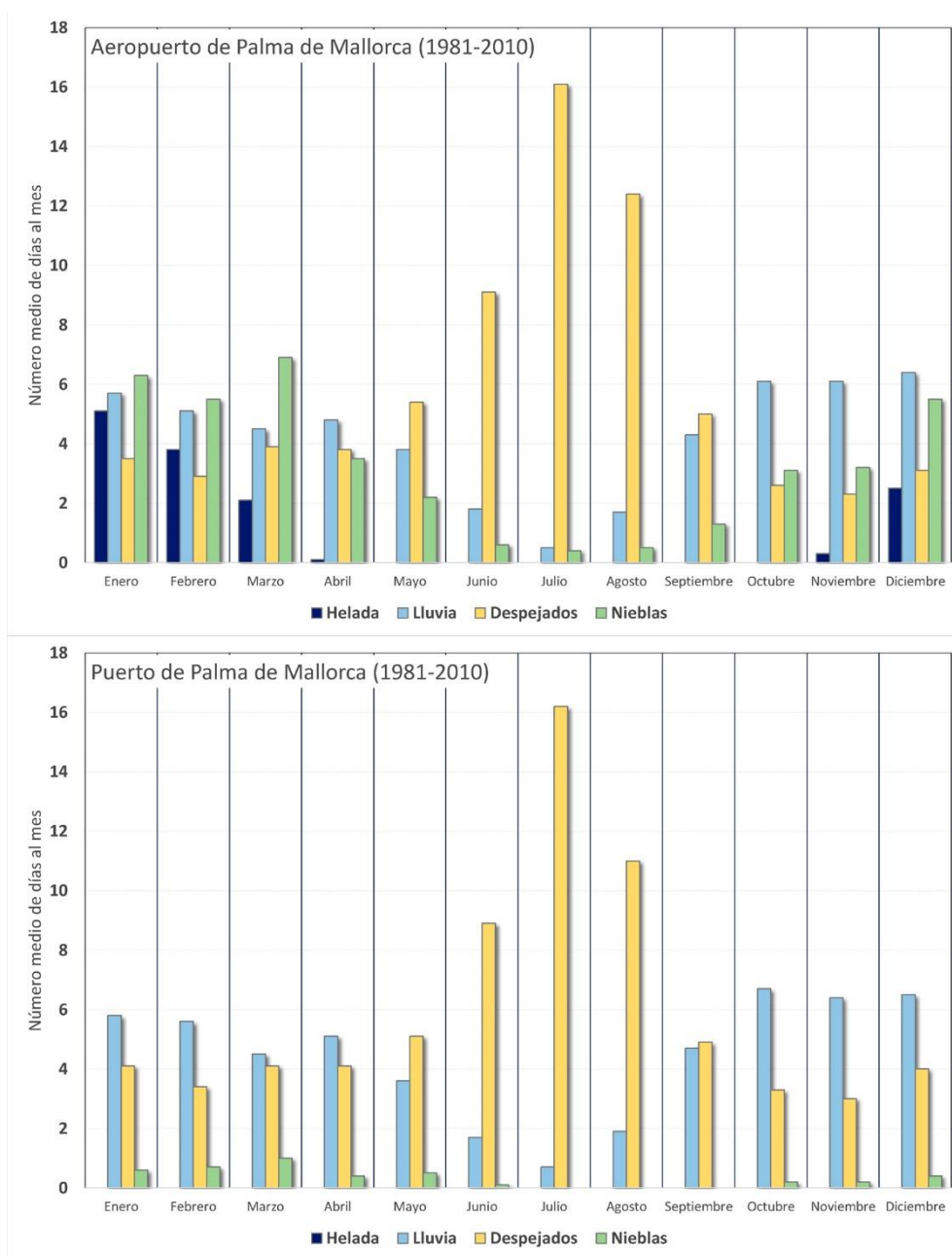
Els dos principals observatoris meteorològics a l'illa estan situats a Palma, al port i a l'aeroport, i malgrat la proximitat geogràfica i que tots dos estan situats a prop del mar, presenta ja una diferència perceptible que permet evidenciar la influència que aquest exerceix.

Il·lustració 2: Diagrama de la distribució anual mitjana de temperatura i precipitacions a les estacions de Palma Aeroport i Palma Puerto (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'A emet.

Tot i que tots dos diagrames mostren un règim tèrmic i pluviomètric similar, s'aprecia com les temperatures mitges, màximes i mínimes són sensiblement més suaus que en el cas del port de Palma, que presenta també, per això, una oscil·lació tèrmica molt menys acusada.

També es pot apreciar la diferència en el volum de precipitacions, amb valors lleugerament superiors a tots els mesos, a excepció de Juny i Desembre, i per tant, un volum global superior (410 l/m² anuals a l'aeroport i 450 al port).

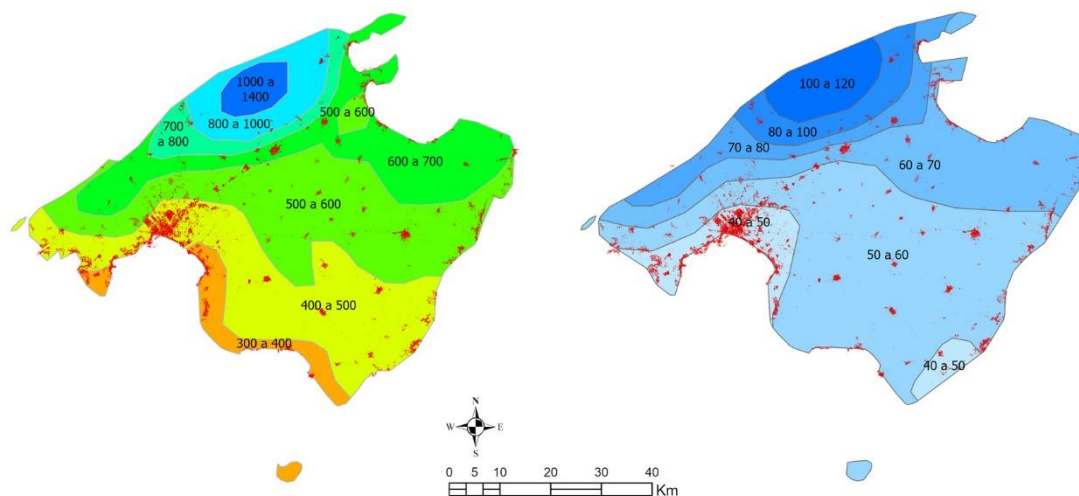
Il·lustració 3: Nombre mitjà de dies al mes de gelada, pluja, boira o clar a les estacions del port i l'aeroport de Palma (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'Aemet.

Si ens referim al nombre mitjà de dies al mes de certs fenòmens meteorològics, el principal aspecte que cal ressenyar és l'absència de dies de gelada², i la molt escassa incidència dels dies de boira, amb el corol·lari que hi ha un major nombre de dies clars, i, tal com s'ha vist al diagrama ombrotèrmic, major nombre de dies de pluja, com correspon a la precipitació més gran global.

Tot i això, i com hem assenyalat, el relleu i la distància al mar tenen una gran influència sobre els valors tèrmics i pluviomètrics dins de l'illa, com mostren els gràfics següents, relatius a la precipitació mitjana

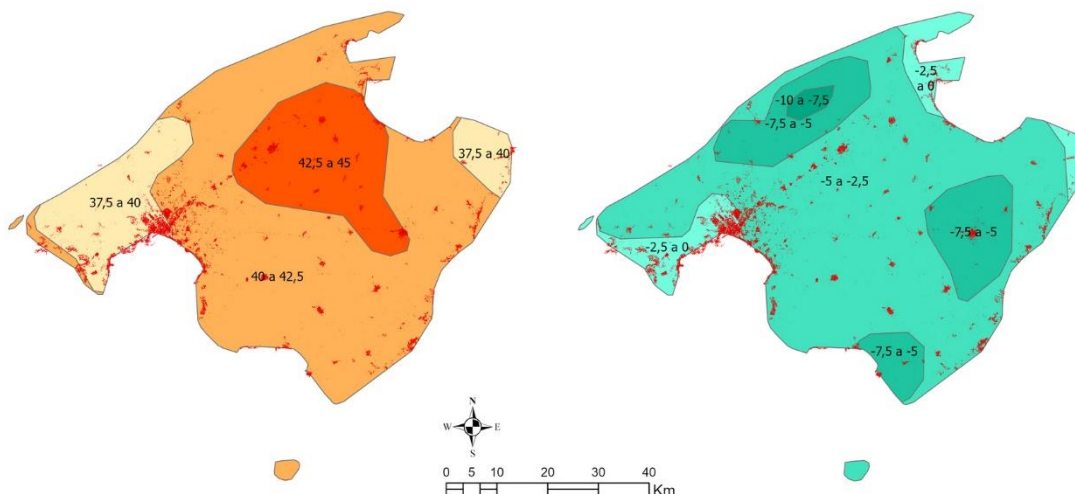
² Cal tenir present que es tracta d'una mitjana, en un període de 30 anys de durada, cosa que no vol dir que no s'hagi produït cap gelada a tot el període.

anual, les precipitacions d'alta intensitat horària i les temperatures màxima i mínima absolutes del període (1981-2010)³.

Il·lustració 4: Precipitació mitjana anual (esquerra) i mitjana de les precipitacions anuals màximes (dreta), a Mallorca (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'Aemet.

La distribució de les precipitacions a l'interior de l'illa reflecteix la influència de l'altitud de la Serra de Tramuntana, de manera que es pot apreciar clarament un gradient que va en diagonal des de la costa sud i sud-oriental de l'illa, on es presenten els valors mínims, inferiors a 400 mm anuals, fins a l'extrem nord-occidental, que supera els 1000 mm anuals. La mitjana dels dies de més precipitació de cada any mostra també una progressió similar.

Il·lustració 5: Temperatures màxima i mínima absolutes a Mallorca (1981-2010). Font: Elaboració pròpia, dades d'AEMET.

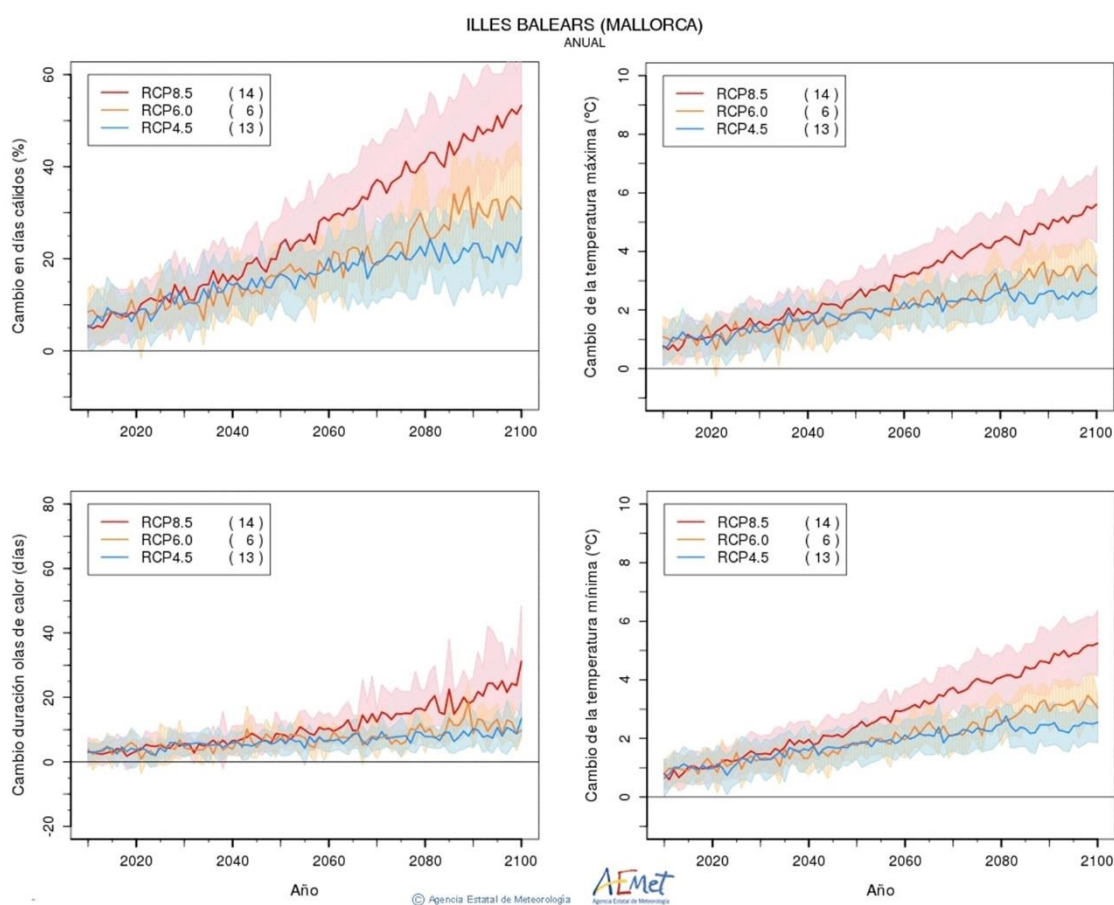
Pel que fa a les temperatures, i fixant-nos als episodis extrems (les temperatures màxima i mínima absolutes del període), l'esquema general respon només parcialment a la presència de la Serra de

³Per convenció, se sol estudiar el clima en períodes de 30 anys, per englobar les variacions anuals, que solen estar també fixats per a tots els casos, de manera que es puguin establir comparacions; per això el darrer període amb dades sigui el 1981-2010.

Tramuntana. Mentre que la temperatura mínima absoluta, que mostra que a tota l'illa hi ha hagut almenys alguna gelada dins del període, té una correlació clara amb l'altitud, la temperatura mínima absoluta es correspon més aviat amb les àrees més allunyades de la influència marina, si bé és cert que també es tracta d'àrees de menor altitud. En qualsevol cas, es tracta de temperatures màximes relativament elevades, de manera que només el sud de la Serra de Tramuntana i la Serra d'Artà s'han mantingut sempre per sota dels 40 °C.

Això no obstant, aquests valors són els valors climatològics normals, referits a l'últim període amb dades (1981-2010), i cal tenir en compte els escenaris que es preveuen per a l'evolució del clima en els propers anys.

Les previsions per al cas de Mallorca, segons els diversos escenaris que es contemplen per a les temperatures i les precipitacions, es poden sintetitzar a partir dels gràfics següents.

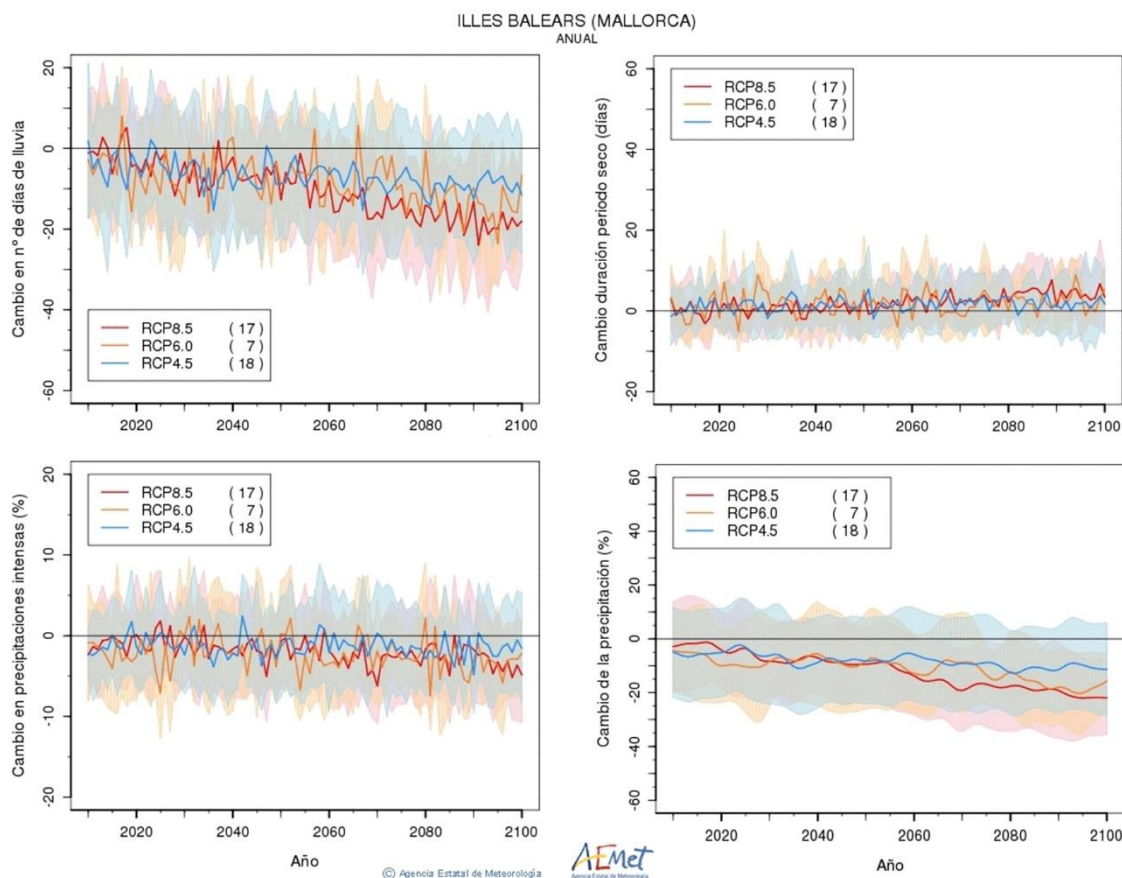

Il·lustració 6: Escenaris d'evolució de la temperatura al llarg del segle XXI per a Mallorca. Font: Aemet.

Pel que fa a les temperatures, es mostra una clara tendència a l'alça a tots els escenaris. Pel que fa a la temperatura màxima, es preveu un augment tant de les màximes com de les mínimes. Si bé en el segon dels casos pot tenir un efecte relativament beneficiós (disminució de la necessitat de calefacció a l'hivern), l'augment de la temperatura màxima implica un problema de gran envergadura, que compensa amb escreix l'anterior, sobretot si considerem que, també segons les previsions, augmentarà la freqüència i intensitat de les onades de calor, que d'una banda tenen una gran influència sobre el confort humà, i això implica quant a consum d'energia i problemes de salut, especialment per a població vulnerable, i de l'altra perquè aquest efecte es veu magnificat pel de l'illa de calor urbana, originada pel comportament tèrmic de la ciutat (albedo, inèrcia tèrmica dels materials, morfologia urbana...), que es presenta amb especial intensitat en les mateixes condicions. Per això és important establir mesures per

pal·liar o corregir aquest efecte (permeabilització de sòl, increment de la cobertura vegetal urbana, especialment l'arbrada, i substitució de materials), que són, en definitiva, les mateixes que per a l'adaptació al canvi climàtic.

Cal dissenyar els espais urbans de manera que permetin reduir al mínim possible aquest efecte dels materials i de la morfologia urbana sobre la temperatura de l'aire al seu entorn.

Il·lustració 7: Escenaris d'evolució de les precipitacions al llarg del segle XXI per a Mallorca. Font: Aemet.

Pel que fa a les precipitacions, les previsions assenyalen una disminució apreciable tant pel que fa al nombre de dies de pluja com al volum general. Pel que fa als períodes extrems, es preveu un augment de la durada dels períodes secs i una lleugera disminució de les precipitacions intenses. No obstant això, aquesta disminució general de les precipitacions intenses, segons es planteja en molts estudis, no implica un menor risc que passin, sinó que, al contrari, es manifestaran en episodis extrems de més intensitat, fet que suposa un risc d'inundació més gran. (afectant una superfície major), d'erosió i de lliscament, per la qual cosa les mesures d'adaptació al canvi climàtic incideixen, com ja hem indicat, a augmentar l'àrea d'afecció d'aquests riscos (usant un període de recurrència més gran,

Per tant, cal assumir que l'augment de la cobertura vegetal, mesura imprescindible ja sigui des del punt de vista de la lluita contra el canvi climàtic, de la generació de corredors ecològics per evitar la fragmentació dels hàbitats per l'antropització del sòl, i de la integració al paisatge dels nous desenvolupaments urbans, s'ha de dur a terme mitjançant espècies autòctones, ben adaptades a les condicions locals, que siguin el menys exigents possibles en reg i, en general, en manteniment, perquè contribueixin a la millora estètica, la protecció dels sòls contra els processos erosius o el lliscament de

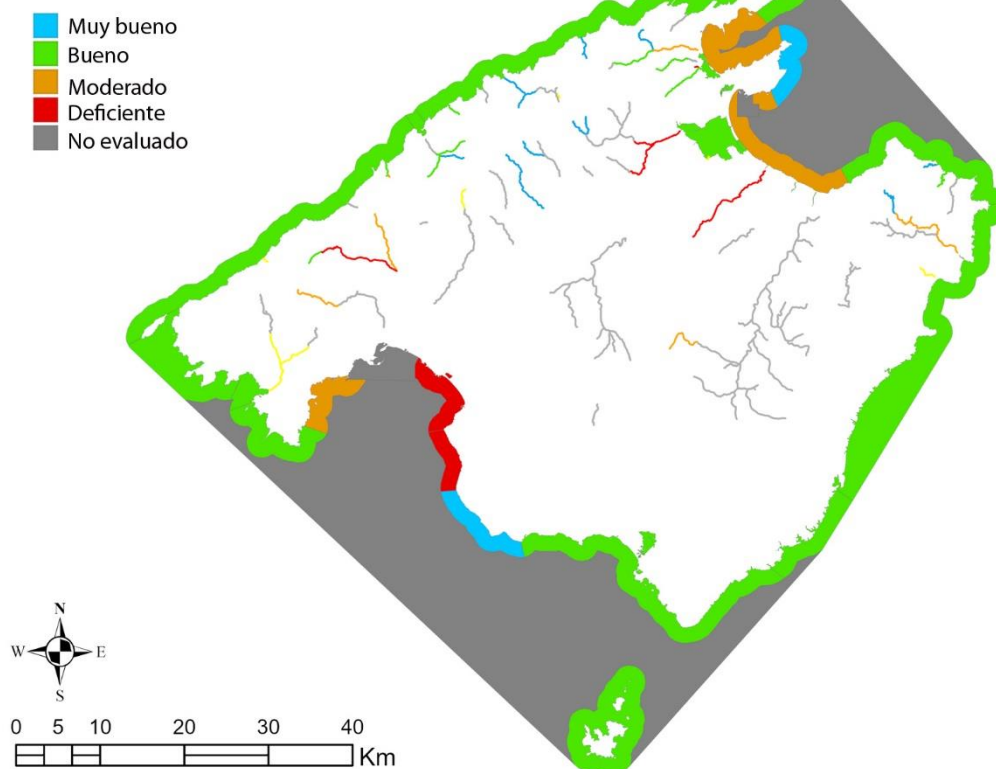
terres, la generació d'espais que ofereixin protecció especialment per als episodis de calor intensa i, ja que per al seu desenvolupament han de comptar amb sòl permeable, a la millora de la infiltració de l'aigua de pluja cap als aqüífers.

4.2.3. LA QUANTITAT I LA QUALITAT DE L'AIGUA

L'aigua és un assumpte també complex, ja que està relacionat amb factors del medi natural, com els que hem vist del clima i el relleu (a més d'altres, com la litologia, la hidrogeologia o l'edafologia, entre d'altres, que no anem a abordar perquè tenen menys rellevància per a l'assumpte central de la M3PTIM), però també amb factors del medi humà i socioeconòmic (pressió sobre els recursos hidrològics, contaminació, etc.).

L'aspecte fonamental que ens ocupa la quantitat i la qualitat de l'aigua disponible per al consum humà i econòmic, especialment important en el context d'una illa molt poblada (250 hab/km²) en un clima mediterrani (amb el període estival gairebé sense precipitacions i amb temperatures elevades, cosa que implica un dèficit hídric rellevant, molt important per a la vegetació), i amb un desenvolupament elevat de l'activitat turística, que presenta els seus màxims també a l'època estival.

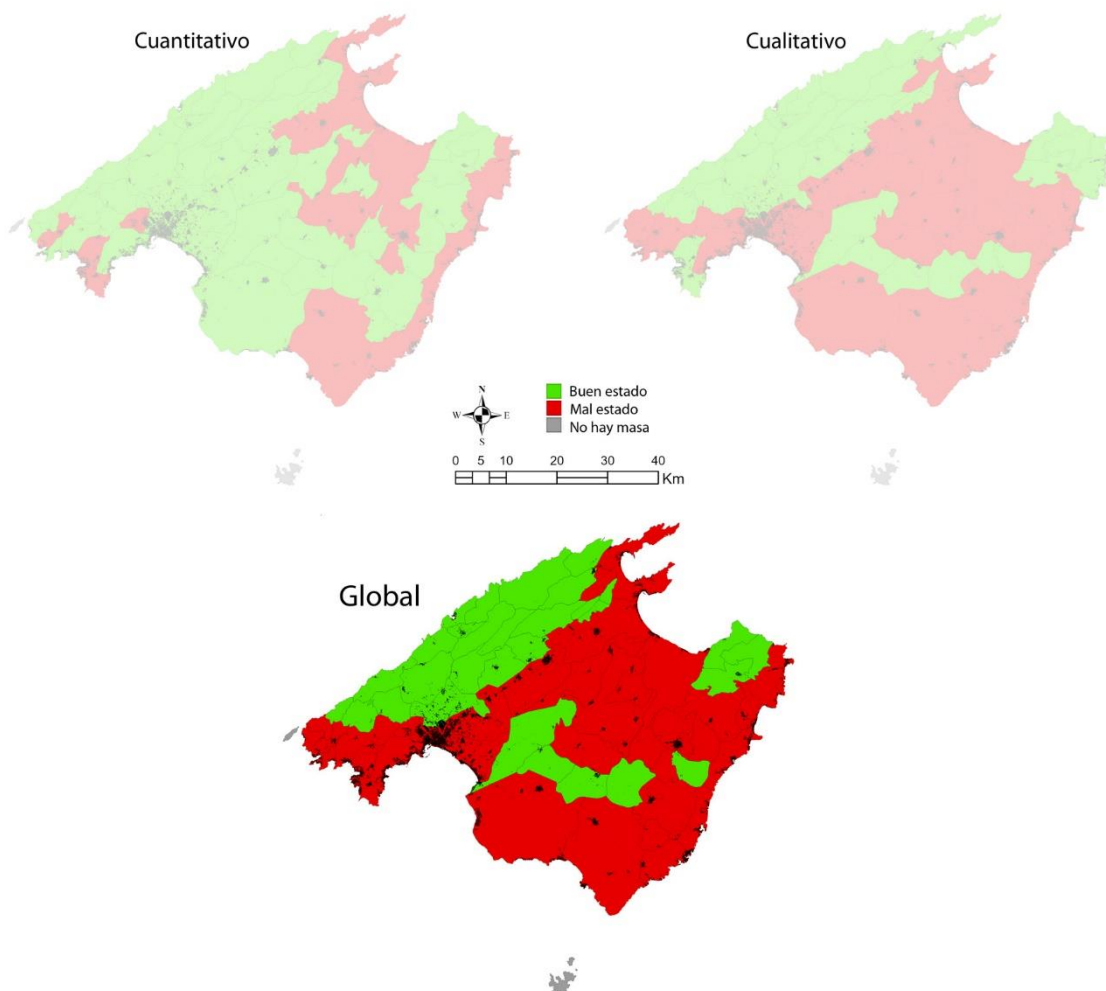
Estado ecológico de las aguas (ríos, continentales y costas)

Il·lustració 8: Estat ecològic de les masses d'aigua interiors i de les costes. Font: IDEIB.

L'estat ecològic de les aigües superficials, que no constitueixen el capítol principal de l'abastament a l'illa, i encara que és important per les costes, ens interessen molt més les masses d'aigua subterrànies i el seu estat.

Estado de las masas subterráneas de agua

Il·lustració 9 Estat de les masses subterrànies d'aigua de Mallorca. Font. Elaboració pròpia, dades d'IDEIB.

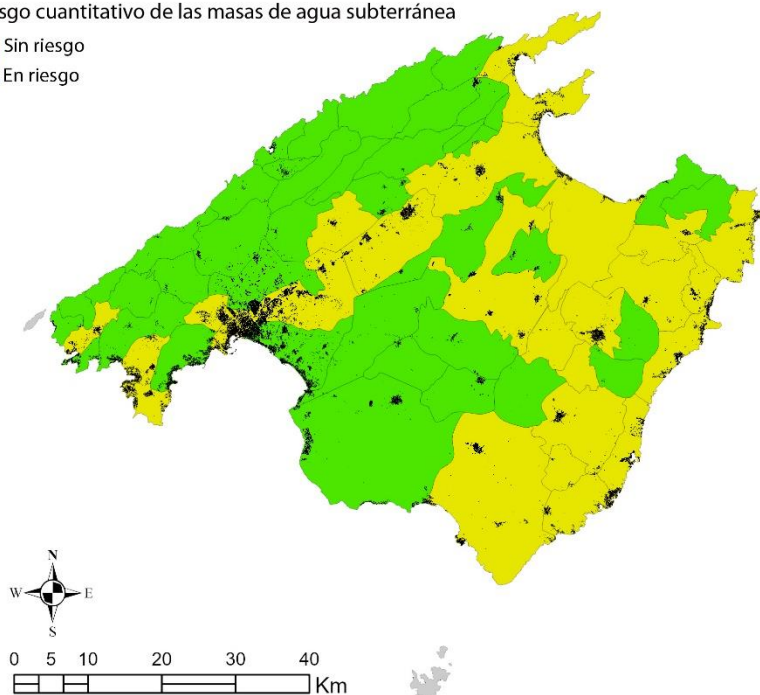
En general, l'estat de les masses subterrànies d'aigua a l'illa de Mallorca és dolent, tret de la Serra de Tramuntana, part de la Serra d'Artà i algunes de les elevacions interiors de l'illa. Per contra, les àrees planes interiors i les costes septentrional, oriental i meridional, oriental presenten, segons les dades d'IDEIB, un estat dolent. L'àrea septentrional i l'oriental estan en mal estat tant des del punt de vista quantitatiu (quantitat d'aigua disponible) com a qualitatiu (qualitat d'aquesta aigua), mentre que tot el corredor situat al sud i a l'est de la Serra de Tramuntana, més la costa meridional, presenten un risc fonamentalment qualitatiu. A grans trets, els àmbits més poblats de l'illa.

Seguint a grans trets les unitats de paisatge que es defineixen al PTIM, només tres unitats tindrien masses d'aigua subterrània en bon estat: Serra Nord i la Victòria (UP-1), Xorrigo, Massís de Randa, part sud de les Serres de Llevant i Puig de Bonany (UP-2) i la Península d'Artà (UP-5).

Els gràfics següents, que representen el risc quantitatiu i els tipus de risc qualitatiu, ens mostren uns resultats més precisos, però que corroboren aquesta línia.

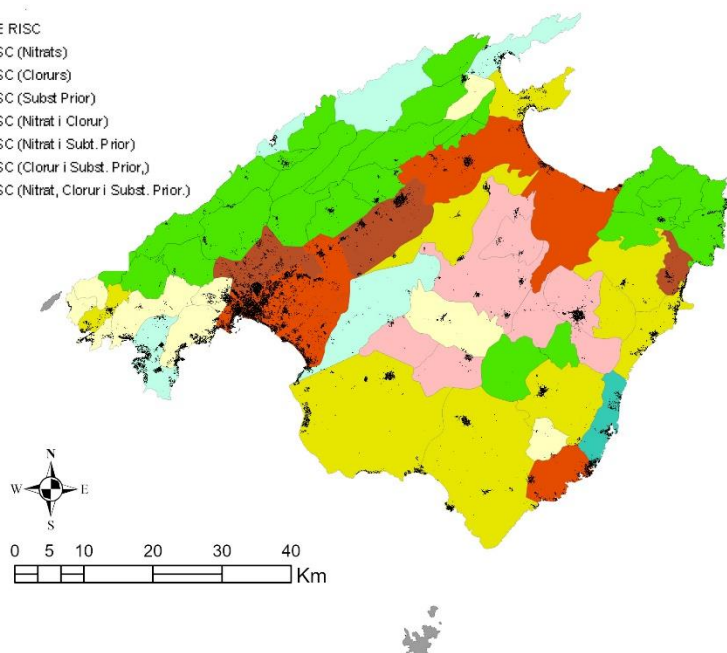
Riesgo cuantitativo de las masas de agua subterránea

- Sin riesgo
- En riesgo

Il·lustració 10: Risc quantitatiu de les masses d'aigua subterrànies. Font: IDEIB.

- SENSE RISC
- EN RISC (Nitrats)
- EN RISC (Clorur)
- EN RISC (Subst Prior)
- EN RISC (Nitrat i Clorur)
- EN RISC (Nitrat i Subst. Prior)
- EN RISC (Clorur i Subst. Prior)
- EN RISC (Nitrat, Clorur i Subst. Prior)

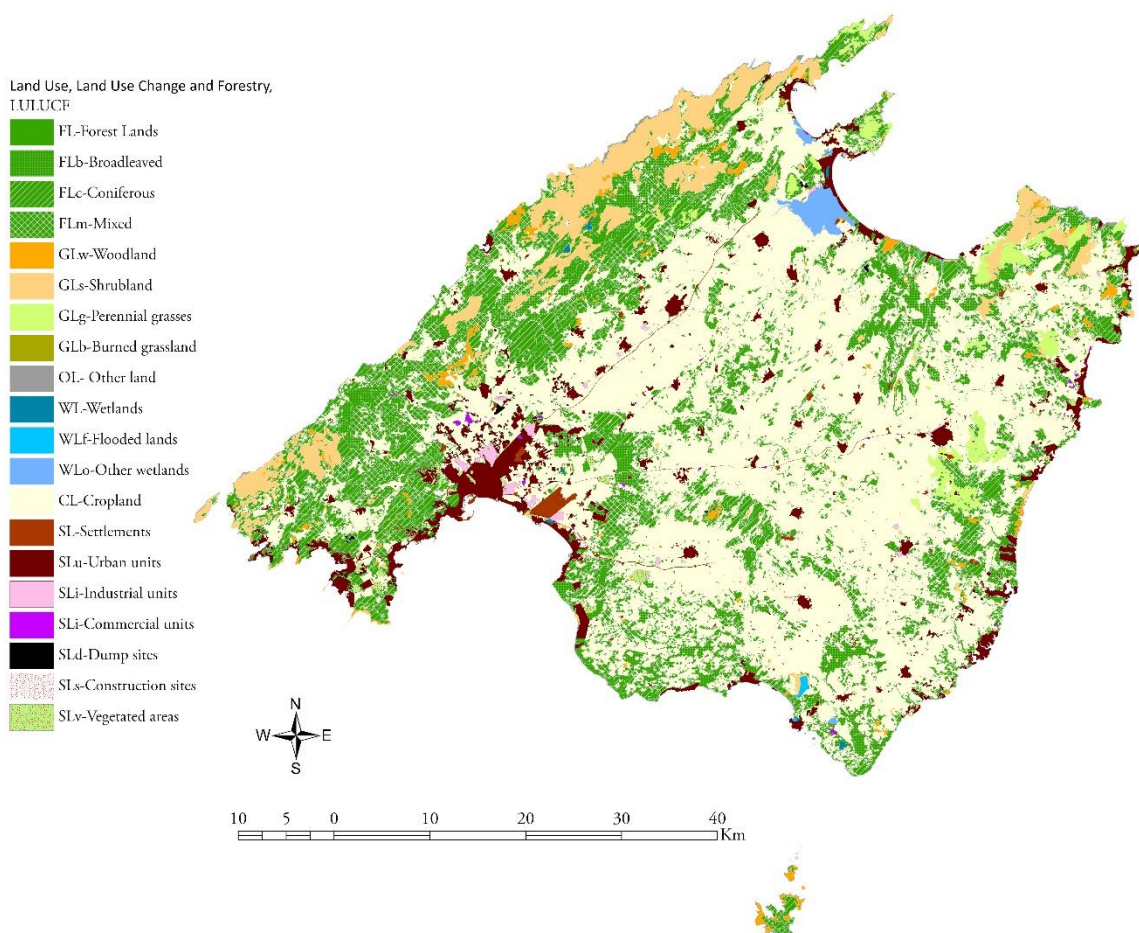
Il·lustració 11: Tipus de risc qualitatiu de les masses d'aigua subterrània. Font: IDEIB.

4.2.4. USOS DE SÒL (LULUCF)

LULUCF, acrònim de Land Use, Land Use Change and Forestry (Usos de sòl, canvis d'ús de sòl i silvicultura), mètode que s'utilitza per estimar emissions de contaminants en funció de l'ús del sòl i la seva evolució.

Aquesta informació s'inclou al Mapa Forestal d'Espanya escala 1:50.000, i es basa a classificar en categories l'ús de la terra: forestals, de cultiu, pastures, zones humides, assentaments i altres terres. Les definicions per a cadascuna d'aquestes categories es troben a l'Inventari Nacional d'Emissions d'Espanya. Cadascuna d'aquestes categories se subdivideix, alhora, en sòl que en manté l'ús i el sòl que canvia d'ús (anomenat terra en transició, durant un període de 20 anys).

Per a cadascuna d'aquestes categories, és possible estimar les emissions i absorcions de CO₂ associades a les existències en carboni de biomassa aèria, biomassa subterrània, fusta morta, detritus i carboni orgànic del sòl. A més, es poden estimar també certes emissions directes i indirectes de N₂O, i les emissions directes de GEH originades als incendis i les cremes controlades.

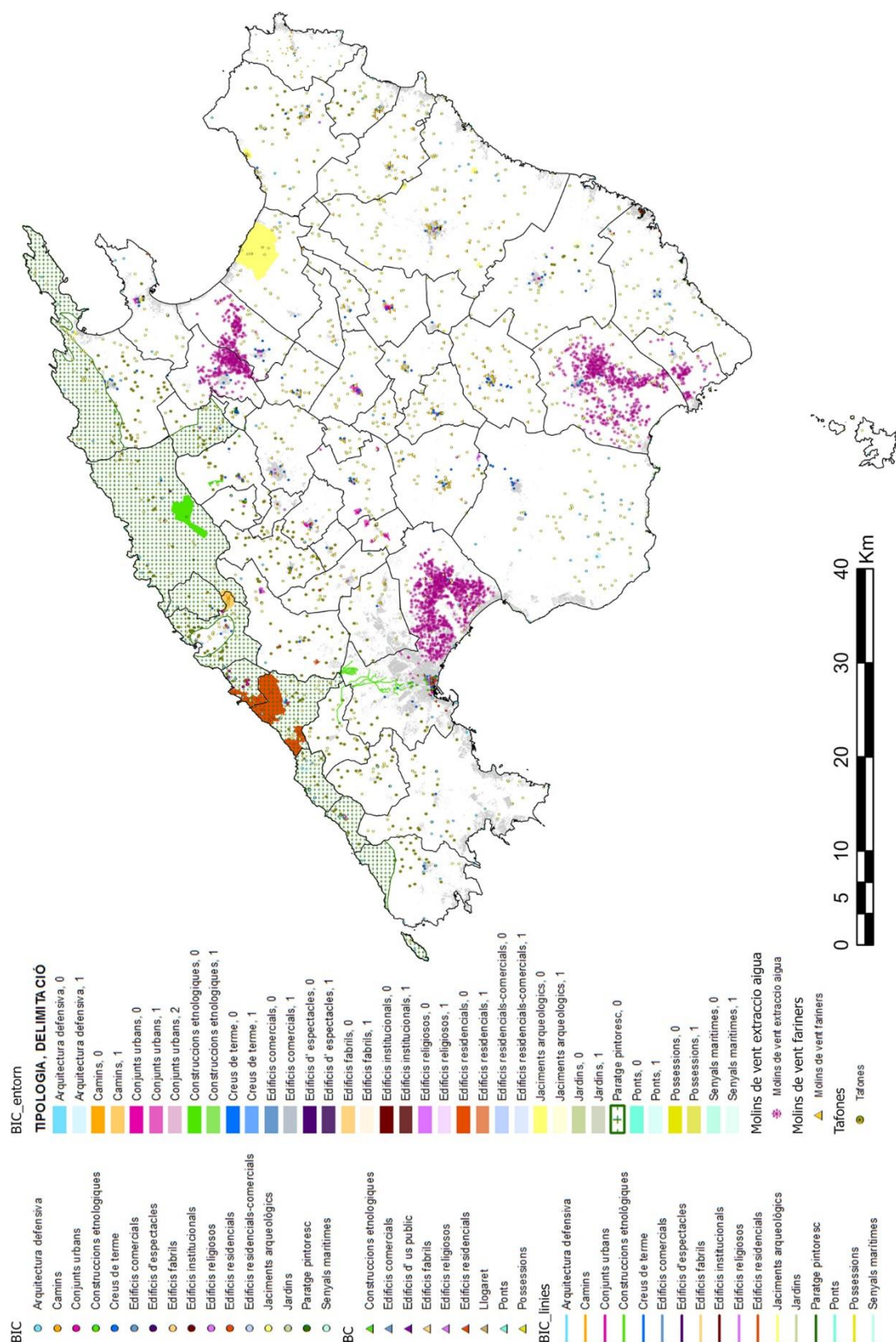

Il·lustració 12: Mapa d'usos de sòl, canvis d'ús de sòl i silvicultura per al càlcul d'emissions de contaminants. Font: Elaboració pròpia, a partir de dades del Mapa Forestal d'Espanya.

Tot i que aquest tipus de càlculs no tenen sentit a l'escala dels sectors afectats per la M3PTIM, serveix per caracteritzar els usos del sòl, que són un factor rellevant per al canvi climàtic.

4.2.5. PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

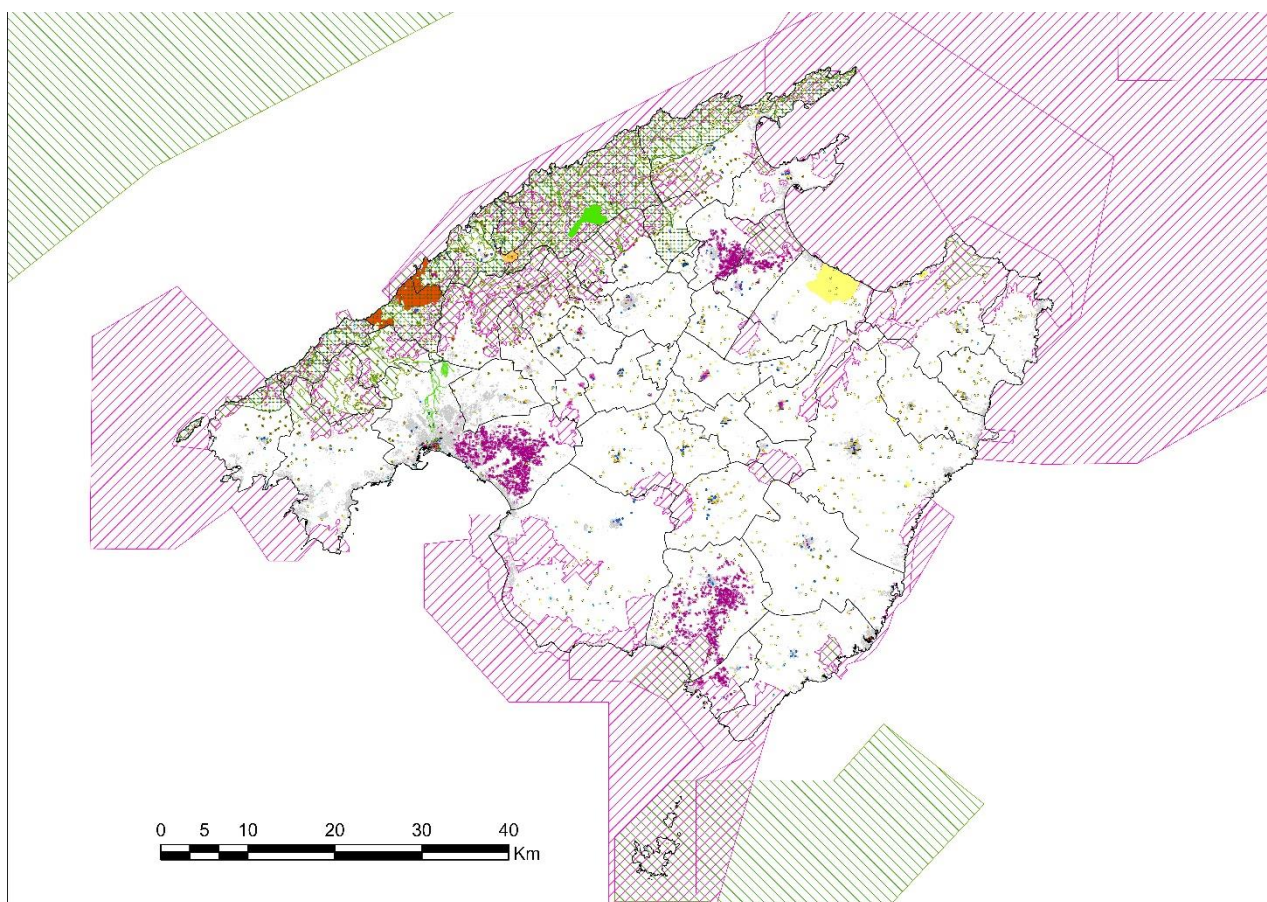
Tot i que el patrimoni cultural no és un assumpte que es tracti habitualment a les anàlisis del medi físic, hem considerat, ja que la perspectiva fonamental que orienta i aglutina aquesta anàlisi és l'Estratègia del Paisatge, que és interessant tractar-lo de forma conjunta amb el natural.

Il·lustració 13: Patrimoni històric i patrimoni industrial declarat de Mallorca. Font: Elaboració pròpia, dades del Consell de Mallorca.

En termes de patrimoni cultural, la Serra de Tramuntana, declarada Patrimoni Mundial des de l'any 2011 com a Paisatge Cultural, és també un àmbit molt destacat.

A escala global, cal destacar la concentració del patrimoni industrial (en realitat seria patrimoni etnològic, ja que els béns fabrils tenen una categoria dins del patrimoni històric), i especialment els molins per a extracció d'aigua, que es concentren en tres grans àmbits : l'entorn oriental de la ciutat de Palma de Mallorca, els municipis de Muro i Sa Pobla i els de Campos i ses Salines. Els tafons se situen sobretot a Tramuntana i Artà, mentre que els altres elements, ja siguin de patrimoni industrial com de patrimoni històric (en les categories de Bé d'Interès Cultural i de Bé Cultural) tenen un major grau de dispersió, en part a causa de les declaracions genèriques (creus, camins...) i en part a causa de la gran diversitat que s'encobreix després del grau de protecció.

Il·lustració 14: Visió general dels àmbits integrats al patrimoni natural i els elements declarats del patrimoni cultural. Font: Elaboració pròpia, dades del Consell de Mallorca i el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico.

Finalment, considerant les figures de protecció del patrimoni natural, els Espais Naturals Protegits i els espais inclosos a la Xarxa Natura-2000 (LIC i ZEPA), podem constatar la important presència dels mateixos a les àrees costaneres, a més de la seva existència en algunes àrees d'interior.

4.3. CARACTERÍSTIQUES MEDIAMBIENTALS DE LES ZONES AFECTADES: ÀMBITS AFECTATS PER LA M3PTIM.

Per a cadascun dels àmbits afectats per aquesta modificació s'ha elaborat una cartografia ambiental que contempla diversos aspectes:

- infraestructures de mobilitat al seu entorn,
- recursos hídrics,
- àmbits afectats per risc d'incendi, inundació, lliscament i erosió,
- patrimoni cultural i natural,
- àmbits d'intervisibilitat (500, 1000 i 2000 metres a partir dels sectors considerats)
- cobertura vegetal, grau de permeabilitat del sòl i hàbitats terrestres.

Tal com hem exposat al llarg d'aquest apartat, les infraestructures de mobilitat són un assumpte rellevant per al paisatge, tant des del punt de vista visual com funcional i ecològic. Canalitzen i estructuren les relacions funcionals d'una àrea amb el seu entorn i constitueixen un ítem important (ja sigui en sentit positiu com a negatiu) per a la lluita contra el canvi climàtic i per a la percepció de l'entorn per part de les persones.

També cal tenir en compte els recursos hídrics, si bé aquests haurien de ser, per considerar totes les implicacions socials, econòmiques i ambientals, objecte d'una avaluació individualitzada i detallada, en el marc d'una planificació municipal que permeti la consideració de totes aquestes implicacions.

La perspectiva del canvi climàtic obliga a considerar, i en certs casos reconsiderar, els àmbits afectats per un risc natural (inundació, erosió, lliscament i incendi), com un factor que pot ser rellevant a l'hora de considerar la ubicació i la necessitat de nous desenvolupaments.

Quan el paisatge és un element fonamental de la qualitat de vida de les persones, tal com estableix el Conveni Europeu del Paisatge, i l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca que advoca explícitament per la seva implantació, el patrimoni natural i cultural és també una qüestió rellevant, com a forma de conciliar el respecte pel medi ambient (i les mesures encaminades a la seva protecció), i als trets, visibles i significatius, que materialitzen el procés històric de construcció del paisatge i, en certs casos, fonamenten la identitat col·lectiva.

Des d'una perspectiva netament visual, és habitual considerar els llindars de 500 i de 1000 per examinar els processos d'intervisibilitat, i en cas que ens ocupa, poder comprovar conques visuals, punts o recorreguts d'observació (miradors, nodes que atreguin població...) , en la mesura que la distància redueix la capacitat de destriar detalls visuals, centrant els aspectes visuals en qüestions d'estructura general o de fites de visibilitat especial.

Des del punt de vista ambiental, i com a síntesi de les mesures principals que s'han ressenyat en aquest apartat, s'ha elaborat un plànol a partir de la informació de satèl·lit proporcionada per Copernicus, que estableixen, per a l'any 2018, el grau de cobertura forestal, el grau d'impermeabilització del terra, la presència de coberta herbàcia i l'aigua superficial en píxels de 10 m de costat, adequats per a una avaluació a l'escala plantejada. Sobre aquest pla s'ha superposat la capa d'hàbitats terrestres naturals i seminaturals, indicant el codi assignat per la Unió Europea als hàbitats, la denominació comuna, si són prioritaris o no (representada la prioritat amb un asterisc) i el grau de naturalitat (3 per a la màxima i 1 per a la mínima).

4.3.1. AVALUACIÓ ESPECÍFICA DELS ÀMBITS QUE ES MODIFIQUEN

La DT 11 de la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB) va establir en el seu règim transitori la necessitat d'estudiar la situació dels terrenys classificats al planejament general com a sòl urbà que, tanmateix, no comptaven amb els serveis urbanístics bàsics, considerant-los com a sòl urbà sense urbanització consolidada. En aquesta situació existia una gran varietat de casos, per la qual cosa la LUIB va instar els Ajuntaments que definissin, en període establert, la seva situació real i el seu règim d'aplicació. Un cop transcorregut aquest termini legal es va aprovar el Decret Llei 9/2020, que va establir que els consells insulars assumissin les potestats d'alteració del planejament en aquells municipis que havien no realitzat aquesta revisió,

Aquest és l'objectiu específic d'aquesta Modificació del Pla Territorial Insular, mitjançant la qual el Consell de Mallorca assumeix aquesta responsabilitat.

El resultat de la mateixa no és, per tant, la generació de nou sòl urbà o urbanitzable, sinó la de revisar la situació dels ja existents, i si escau, i pels criteris derivats del marc legal esmentat, canviar-ne la classificació a sòl rústic.

La naturalesa d'aquesta modificació, per tant, produirà el pas d'alguns terrenys considerats fins ara com a urbans sense urbanització consolidada a la condició de rústics, per la qual cosa l'impacte ambiental, en termes de connectivitat ecològica o d'adaptació al canvi climàtic, seria, en principi i a mitjà termini, positiu. L'aproximació tradicional respecte a l'impacte d'un desenvolupament urbanístic no té gaire sentit en aquest cas.

D'altra banda, es tracta d'un assumpte difícil d'abordar a partir de les escales instrumentals del PTI, cosa que ha obligat a fer servir una cartografia d'anàlisi a una escala que difereix de les instrumentals habituals d'un Pla territorial.

Moltes de les Unitats d'Actuació són petites peces de vora urbana, amb una superfície molt reduïda, encara que n'hi ha algunes més grans. Per poder utilitzar una escala comuna a totes s'ha optat per utilitzar per a aquest apartat una cartografia complementària d'escala 1:10.000, que permet distingir la ubicació de les peces i en la qual troben totes les instal·lacions, independentment de la seva mida, però que també és adequada per a una aproximació al context immediat.

Pel que fa a la informació ambiental, l'objectiu no és tant la descripció detallada dels paràmetres tradicionals, que no té gaire sentit a l'escala esmentat ni per als objectius d'aquesta Modificació, com l'aplicació dels objectius generals exposats el document i les propostes que s'avaluen, i especialment pel que fa a l'adaptació al canvi climàtic i al desplegament de l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca, amb una mirada transversal i respectuosa amb el medi ambient i els valors naturals i culturals de l'illa.

Així, deixant a part l'anàlisi que s'ha desenvolupat al punt anterior "Impactes ambientals, paisatgístics i patrimonials generals" desenvolupat a l'escala del conjunt de l'illa, es desplega en un annex adjunt una anàlisi més detallada per a cada àmbit o grup d'àmbits afectats. Per això s'han elaborat sis plànols específics:

- El primer fa referència al patrimoni, tant natural com cultural, i s'hi recullen les figures de protecció ambiental i paisatgística del Pla Territorial existent, els espais naturals protegits i els terrestres inclosos a la xarxa Natura 2000, els elements del patrimoni cultural oficialment reconeguts, en les diverses categories, i els industrials, denominació sota la qual s'engloben els molins de vent (ja siguin d'extracció d'aigua o de farina) i d'oli (tafons).
- El segon mostra la distribució, a l'entorn dels àmbits considerats, de les Àrees de Protecció de Riscos (APR), en què es distingeix quatre categories (lliscament de terres, erosió, inundació i incendis), i les Àrees de Protecció Territorial (carreteres i costa). La situació relativa de les peces de sòl respecte a aquestes àrees és, en el context de l'adaptació als efectes al canvi climàtic, un assumpte rellevant.

- El tercer mostra les infraestructures de mobilitat, amb l'objecte de considerar la naturalesa i la disposició general d'aquestes infraestructures en el conjunt, i de l'altra la posició relativa dels àmbits respecte dels espais principals pels quals es canalitza aquesta mobilitat.
- El quart recull la vulnerabilitat a la contaminació dels aquífers, com a indicador bàsic, a l'escala d'anàlisi que hem adoptat, de la situació general de l'abastament d'aigua a l'entorn, i les zones inundables, que mostren la presència d'aigües superficials, generalment estacionals o episòdiques, i els àmbits d'afecció.
- El cinquè engloba dues grans qüestions. D'una banda, dos aspectes clau pel que fa a l'adaptació al canvi climàtic i, indirectament, al paisatge: la cobertura forestal i el grau d'impermeabilitat del sòl; i de l'altra, en relació amb la connectivitat ecològica i els paràmetres principals del medi biòtic, els hàbitats d'interès comunitari. La cobertura forestal i el grau d'impermeabilitat del sòl s'han obtingut de les imatges de satèl·lit del programa Copernicus per al 2018, a píxels de 10 metres de costat. Els hàbitats són els corresponents a la Directiva relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres de la Unió Europea.
- El sisè mostra alguns paràmetres relatius a la intervisibilitat entre els àmbits, considerats com a conjunt, i el seu entorn, establint àrees de 500, 1.000 i 2.000 metres de ràdio, a més d'assenyalar l'adscripció a les unitats de paisatge, tal com estan formulades actualment a el Pla territorial.

4.3.2. SÍNTESI

En suma, la comparació dels efectes derivats de l'aplicació d'aquesta Modificació amb què hauria si no es dugués a terme, és, en tot cas, favorable a l'aplicació, ja que el resultat serà la sostracció del creixement urbà d'un nombre rellevant de terrenys fins ara considerats com a tals. Encara que a curt termini pot no tenir efectes apreciables, a mitjà i llarg termini suposa reconduir el procés d'artificialització de sòls, i, en la mesura que aquests sòls estan ara ocupats per usos agraris o forestals, que es veuen consolidats mitjançant aquesta modificació, és una millora tant del comportament climàtic dels àmbits urbans en general com de la connectivitat ecològica, si bé és cert que, com s'ha assenyalat, la major part són de poca superfície i estan situats a la vora urbana.

5. OBJECTIUS PREVISTOS DE CARÀCTER MEDIAMBIENTAL

Es plantegen els següents objectius de caràcter mediambiental

Transversals:

- Desplegar l'Estratègia de Paisatge de Mallorca (2019)
- Desenvolupar conseqüències de la Llei 10/2019 de Canvi Climàtic i transició energètica de les Illes Balears, i la mirada derivada des de les obligacions de preservació ambiental.
- Realitza una proposta sobre els àmbits de sòl classificat com a urbà però que no disposen de serveis, considerant-ne els valors ambientals i proposant (en molts casos) la seva desclassificació.
- Revisa determinats àmbits que la transformació dels quals s'entén que presenta conflictes amb els seus valors ambientals o paisatgístics.
- Revisa i actualitza el potencial de creixement establert pel PTI per a cadascun dels municipis.
- Desenvolupa una revisió de les àrees de reconversió territorial (ART) i àmbits d'intervenció paisatgística. (AIP)
- Recopila i actualitza la base cartogràfica relativa a la protecció patrimonial
- Actualitza les referències normatives
- Desplegueu una sèrie d'indicadors per a l'avaluació i el seguiment del Pla territorial.
- Actualitza al marc legal i als desenvolupaments realitzats, quant a diversos Plans Directors sectorials de desenvolupament del PTIM.

■ DESPLEGAMENT DEL CONCEPTE DE PAISATGE, INCIDÈNCIA EN EL CANVI CLIMÀTIC I CONNECTIVITAT ECOLÒGICA.

Avui s'exigeix una mirada integrada de les diverses facetes que configuren el nostre entorn de vida, especialment en els aspectes ambientals i ecològics, tot reorientant tant l'esquema clàssic de relacions del sistema socioeconòmic amb el natural com els processos de creixement i formalització dels àmbits urbans. En aquest sentit, el concepte de paisatge del Conveni Europeu de Paisatge (CEP) exigeix considerar tant els aspectes estètics com els funcionals o els ecològics.

En aquesta conjuntura, a més de l'Estratègia de paisatge del Consell de Mallorca cal tenir present alguns dels aspectes referits a la mitigació i adaptació davant del canvi climàtic, plasmats a la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, de les Illes Balears, i l'Estratègia Nacional d'Infraestructura Verda i de la Connectivitat i Restauració Ecològiques, aprovada oficialment mitjançant l'Ordre PCM/35/2021, de 9 de juliol, del Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Memòria Democràtica del govern espanyol.

Aquests documents, encara que persegueixen objectius molt diferents, comparteixen, però, certes perspectives transversals ja que neixen com a desenvolupament i concreció de la idea de sostenibilitat en un sentit ampli. Aquestes perspectives comunes es poden sintetitzar que:

- Estan plantejades per ser implementades a diverses escales;
- Comparteixen una visió "multifuncional", en el sentit que es preval la integració de funcions diverses, més enllà de la que els és explícitament pròpia;
- S'hi preveuen sempre les implicacions sobre la població, i concretament els aspectes relatius a la salut de la població, la qualitat de vida, la cohesió i el benestar social i l'estalvi (eficiència) en l'ús dels recursos.

Per això part de les principals mesures que deriven dels seus postulats puguin ser tractades de forma conjunta, adequant-les de manera que, considerant integradament tots els aspectes i utilitzant una visió multicriteri, una mateixa intervenció pugui treballar per aconseguir objectius múltiples. Si bé bona part d'aquestes mesures i criteris ja estan presents a la redacció actual del PTIM, encara que en apartats i normes diferents, s'ha optat per la redacció de noves Normes (7 bis a 7 septies) centrant-hi la formalització dels aspectes més directament vinculats amb la perspectiva paisatgística en relació amb els sòls de nou desenvolupament urbà. Les Normes 7 (bis) a 7 (quinqües) estan referides al paisatge, encara

que a l'apartat 3 d'aquesta última ja es fa referència explícita a l'Estratègia Nacional de la Infraestructura Verda i de la Connectivitat i la Restauració Ecològiques. La nova Norma 7 (sèxies) està dedicada als "criteris d'implantació urbana i foment de la connectivitat ecològica", i la Norma 7 (septies) a les "Mesures territorials i urbanístiques per a la mitigació i defensa davant del canvi global", a ambdós casos des de la perspectiva del planejament urbanístic i territorial.

Des d'aquesta perspectiva, es poden sintetitzar les mesures que es plantegen per a aquesta triple perspectiva (paisatge, canvi climàtic i connectivitat ecològica), en aquests grans grups:

- Protecció i increment de la cobertura vegetal, especialment l'arbrada.
- Atenció al cicle de l'aigua en totes les fases.
- Reducció dels processos d'antropització de terra; racionalització de l'ús del sòl adequant-lo a les necessitats reals i incrementant la permeabilitat als sòls urbanitzats.
- Increment de l'eficiència energètica: creixements urbans més compactes, estalvi energètic i increment de la producció a partir de fonts renovables.
- Reducció de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, en general, de la "contaminació" a qualsevol de les seves manifestacions.
- Establiment de connectors ecològics a diverses escales, des de la urbana fins a la territorial.
- A aquests s'hi poden afegir altres com les polítiques de regeneració urbana, el tractament dels residus, la protecció davant dels riscos naturals, etc.

No obstant això, cal assenyalar que aquests grans grups es poden descompondre en un gran nombre de mesures concretes, i la multifuncionalitat es genera en la mesura que se'n plantegi una combinació adequada per aconseguir l'objectiu o objectius plantejats. No es tracta de confondre uns objectius amb els altres, sinó de combinar-los en una mateixa intervenció, cercant la possible complementarietat. En tot cas, cal tenir presents també alguns reptes:

- En certs casos, les mesures poden ser ambivalents, generant efectes positius i negatius, per exemple, l'increment de la cobertura vegetal als espais urbanitzats pot augmentar el risc d'incendi, o el foment de les instal·lacions d'energies renovables petites (generadors eòlics o plaques solars) té un impacte sobre la preservació de certs paisatges.
- Moltes mesures es poden plantejar a gairebé qualsevol escala, des del detall de la intervenció a la planificació territorial, tenint sempre present que, encara que obeeixin a un mateix objectiu, no es poden abordar de la mateixa manera. Per contra, altres mesures només tenen sentit a partir d'una escala determinada... pertanyen a aquest cas les que tenen a veure amb la mitigació del canvi climàtic en general, ja que afecten grans qüestions (mobilitat, model de ciutat, activitat econòmica...) i són, per tant, difícils d'abordar llevat que es faci de manera integral.

Les noves normes 7sexies i 7septies introdueixen els aspectes més rellevants, des de la perspectiva urbanística i territorial i de la confluència amb les mesures paisatgístiques, d'aquests aspectes.

A la nova Norma 7 (sexies) es desenvolupen específicament les qüestions relatives a la limitació al creixement urbà, fomentant la compacitat dels nuclis (7sexies.3, que el circumscriu a les Àrees de Transició) i als criteris de selecció de l'emplaçament més adequat per als nous desenvolupaments (7sexies.4, preservant els àmbits susceptibles de constituir un corredor ecològic, els afectats per les àrees de protecció de riscos i el seu entorn immediat, els recorreguts d'accés o els de pendent significatiu).

I a la nova Norma 7 (septies) es desenvolupen els relatius al canvi climàtic, tant al vessant de mitigació com d'adaptació. La mitigació fa referència a la lluita contra les causes (fonamentalment, l'emissió de gasos d'efecte hivernacle, l'artificialització de sòl i la pèrdua de biodiversitat) i l'adaptació a les mesures encaminades a pal·liar-ne els efectes (augment de temperatures, disminució de les precipitacions, augment dels episodis extrems...). Aquesta nova Norma del PTIM, a l'apartat 1, especifica, a més, la necessitat d'elaborar un mapa de calor urbana, tal com estableix també l'Agenda Urbana Espanyola, ja que l'illa de calor urbana, si bé és un efecte relativament puntual causat per la presència de la ciutat, obeeix a paràmetres similars que els del canvi climàtic global,

Per tant, aquesta modificació desplega una sèrie de mesures d'abast normatiu adequat per al compliment dels objectius establerts.

6. CONSIDERACIONS TÈCNIQUES

El Document d'Abast emès per la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears ha assenyalat alguns aspectes significatius que han de ser atesos a l'avaluació ambiental. En aquest apartat se'n fa un especial enquadrament, si bé cal comprendre el context limitatiu format pel marc legal d'aplicació que emmarca part de les modificacions, l'escala de desenvolupament i el caràcter regulador –no executiu– del Pla territorial insular. Així mateix, cal posar èmfasi que la naturalesa tècnica i jurídica limitada d'una modificació del Pla territorial fa que no sigui possible un replantejament global de l'instrument vigent, cosa que tindria consideració de revisió.

En aquest apartat es complementen i assenyalen detalls i justifiquen el mode de compliment de les consideracions tècniques del dit Informe.

■ Anàlisi a l'escala adequada.

L'escala del Pla territorial insular vigent està definit a escala 1:25.000, és l'escala territorial pròpia de l'instrument. No obstant això, en aquesta modificació s'ha aprofundit fins a l'escala 1:10.000 en la descripció dels àmbits que se n'altera la classificació. És important que tant les cartografies especialitzades de caràcter ambiental com l'anàlisi de característiques diferenciades no aporten diferències ressenyables que sobrepassin l'escala 1/10.000.

■ Justificació dels criteris de desclassificació de UAs i sectors urbanitzables

L'anàlisi i la justificació detallada del manteniment o no d'àmbits d'UA es desenvolupa al document de memòria que té un caràcter justificatiu.

Assenyalar que l'opció de desclassificació o no està emmarcada pel compliment d'una sèrie de supòsits de tipus procedimental (documents urbanístics o de gestió aprovats i tramitats) i d'un desenvolupament real (com a processos de transformació executats, com ara la seva urbanització i/o edificació) i no sobre la base de les seues característiques ambientals.

Assenyalar, però, que per a les UA en què administrativament i urbanísticament s'ha justificat la possibilitat i interès de la seva desclassificació de sòl, s'ha desenvolupat una anàlisi ambiental d'acord amb l'escala i la ubicació de les mateixes. Són àmbits de petita superfície, molts d'una hectàrea, i que es corresponen amb espais de vora urbana o fins i tot intersticials.

No obstant això, hi ha dos àmbits (a Deià UE-1 i UE-2) en què en base als seus valors i fragilitat s'ha proposat establir una categoria de protecció.

Pel que fa a la consideració com a sòl desclassificat de sòl urbanitzable, és important indicar que aquest document no desclassifica sòl urbanitzable sinó que identifica, recull i trasllada cartogràficament aquells sectors que han estat desclassificats per normatives prèvies. Tot i això, l'única excepció és sobre la proposta de desenvolupament d'un sector industrial aïllat al municipi de Montuïri; en aquest cas, i en base a l'absència de solidesa en la seva situació jurídica i d'anar en contra del model territorial de sòl industrial aïllat, aquest sòl s'ha eliminat com de potencial desenvolupament industrial.

Revisió del creixement

Aquesta modificació ajusta la disponibilitat de sòl de creixement. Al document de Memòria es constata i conclou que:

- Hi ha una gran disparitat entre l'adaptació dels municipis a la normativa, tant en la realització com en les consideracions inicials de què constitueix sòl urbà i urbanitzable i què ha de computar com

a creixement. Com a resultat d'aquesta situació, menys del 10% dels municipis s'han adaptat al PTIM; la resta ha aprovat creixements bé des de la disposició transitòria quarta de les DOT o bé mitjançant adaptació parcial al PTIM.

- Tot i això, només tretze dels cinquanta-dos municipis (al voltant del 25%) havia computat nous creixements des de l'aprovació de les DOT fins al 2015. Aquests creixements suposen un 32,03% del sòl previst a la modificació número 2 del PTIM . En termes generals, això suposa que el creixement global ha estat de només l'1,66% davant el 5,37% previst per la modificació núm. 2 i el 10% fixat a l'article 33 de les DOT.
- En considerar les desclassificacions efectuades en aquest període s'arriba a la conclusió que, malgrat l'existència de creixements no computables i no computats, el consum de territori global des de la posada en vigor de les DOT ha estat pràcticament nul. Així mateix, els creixements no computables han suposat una superfície semblant a la computada.
- Tot i l'important increment poblacional que, de fet, ha superat les expectatives del PTIM el 2004, només s'ha arribat a un terç del creixement permès, per la qual cosa no hi ha hagut grans conseqüències especulatives o esgotament de sòl vacant. En aquest període 2004-2021 s'ha incrementat la població en gairebé 155.000 habitants, i un increment de l'índex de pressió humana de 265.000 visitants punta mitjana mensual.
- Durant aquest període s'han reduït per ajustaments normatius i sobre la base dels seus valors ambientals o sobre l'absència de voluntat de desenvolupament del sòl per part dels propietaris una quantitat substancial del sòl.
- D'acord amb els càlculs desenvolupats pel Govern en el seu estudi de sòl vacant el 2015 hi havia sòl capaç de 112.620 habitatges estenent-se al llarg de gairebé 2.100 hectàrees, fet que posa un total de més de 280.000 potencials habitants.
- La constatació que els importants creixements de població que hi ha hagut en el període 1998-2020, fins i tot sent molt superiors a les previsions tant de les DOT com del mateix PTI, no han estat suficients per consumir més sòl.
- Com s'ha analitzat, s'estima un creixement per al període 2021-2030 de 100.000 habitants i no sobrepassar un 1.000.000 d'habitants i una estimació de l'índex de pressió humana inferior a 1.5000.000 persones.
- En aquest escenari i amb la necessitat de minimitzar el consum de sòl i la seva transformació a allò necessari, s'estableixen unes xifres llindars a partir de les quals sembla necessària la revisió del Pla territorial, que són un Índex de Pressió Humana superior a 1.600.000 residents puntuals i visitants.

A més, s'ha constatat que

- El PTIM proposava el 2004 un potencial d'increment del 7,87% de sòl amb 1.491 ha, al llarg del període 2004-2020 i s'han consolidat tan sols el 20% del sòl previst, quedant un romanent de potencial increment del 5, 52%.
- En aquest període 2004-2021 s'ha incrementat la població en gairebé 155.000 habitants
- Al mateix període s'ha produït un creixement rellevant de població, de més de 155.000 habitants. I un increment de l'índex de pressió humana de 265.000 visitants
- La dada de sòl consumit "consum de sòl", s'entén no com la realment urbanitzada i edificada sinó aquella que té planejament urbanístic aprovat. L'estudi de sòl vacant constata que una part important encara no està edificat.
- Per tant, es considera que hi ha un excés en el potencial de creixement assignat pel Pla territorial.

Per tot això, s'ha establert una reducció sensible del llindar de creixement màxim als municipis de forma renovada i acord les constatacions anteriors.

■ Identificació dels sectors desclassificats

S'han identificat els sectors que s'han desclassificat per l'aplicació de legislacions de referència:

- La Llei 4/2008 de mesures urgents per a un desenvolupament territorial sostenible a les Illes Balears
- La Llei 12/2017 d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB)
- El Decret Llei 9/2020 van establir canvis en la classificació de sòl que no han estat refosos a la documentació del Pla Territorial Insular de Mallorca (PTIM).
- La Llei 4/2008 que en el capítol III regula unes determinades modificacions de la Llei 1/1991, de 30 de gener, de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears

Al document s'identifiquen els sectors inclosos en aquesta situació. Si bé un conjunt significatiu se n'han desclassificat per motius ambientals, i ho han estat amb anterioritat.

Municipi	Sector	Codi	Superfície sector	Tipus	Ús predom.	PAU	PP	PU	Desclassificació DA 16 LUIB	Desclassificació DL 9/2020	Desclassificació LEY 4/2008	Sup. Desclas.	Total Sup Desclas. municipi
Aigües													4,81
	No Rubina		4,81	SUP	Residencial			Anxivat			SI	4,81	
Andratx													64,51
	Plan Parcial de Montport 3		25,73	SUP	Residencial			05/04/1988			SI	25,73	
	Binlorella	S-V	38,78	SUP	Residencial						SI	38,78	
Campos													43,58
	Son Duri II	IHM II	18,82	SAU	Turístic			Denegat	SI			18,82	
	Sector industrial I		17,59	SAU	Industrial				SI			17,59	
	Sector industrial II		7,17	SAU	Industrial				SI			7,17	
Consell													2,57
	SUP 1		2,57	SUP	Residencial			13/09/2005				2,57	
Felanitx													30,91
	Poligon 1		2,93	SUP	Residencial			28/03/1977		SI (Parcial)		2,93	
	Poligon 4		19,77	SUP	Residencial			28/03/1977		SI (Parcial)		19,77	
	Cala Marçal	POLIGON 16 A	8,21	SUP	Residencial						SI	8,21	
Llucmajor													238,62
	Llucmajor Polígons 8,9,10,11,12 y 13	I/B	16,87	SUP	Residencial			21/01/1967	04/08/2008	SI		16,87	
	Son Noguera	SUNP 16	199,01	SUNP	Industrial					SI		199,01	
	Cap Regana	III/C	22,74	sup	Residencial			9/03/1995			SI	22,74	
Manacor													75,54
	Poligon 1-22 Manacor	1-22	6,70	SUP	Residencial			08/03/1991		SI		6,70	
	Poligon 1-26.2 Manacor	1-26.2	5,86	SAU	Servicios					SI		5,86	
	Poligon 1-27 Manacor	1-27	13,90	SUP	Servicios					SI		13,90	
	Poligon 1-28.2 Manacor	1-28.2	4,38	SAU	Servicios					SI		4,38	
	Poligon Industrial F2 Manacor	I F2	6,71	SUP	Industrial y servicios					SI		6,71	
	Poligon 3-9 S'Illot	3-9	3,50	SUP	Servicios					SI		3,50	
	Poligon 4-19 Especial caves	4-19	10,00	SUP	Servicios					SI		10,00	
	Poligon 4-20 Especial caves	4-20	4,00	SUP	Servicios					SI		4,00	
	Poligon 7 Cala Domingos	P 7	20,49	SUP	Residencial			25/02/1974		SI		20,49	
Marratxí													10,78
	Ses Tres Germanes	SAU 6.2	10,78	SAU	Equipament					SI		10,78	
Montuïri													6,34
	Poligon Industrial		6,34	SAU	Serveis			05/12/2013				6,34	
Palma													138,12
	Son Puigdorfla	SUNP/24-01	23,53	SUNP	Residencial					SI		23,53	
	Can Fontet	SUNP/32-01	40,39	SUNP	Residencial					SI		40,39	
	Son Sordina	SUNP/44-01	8,84	SUNP	Residencial					SI		8,84	
	Son Castelló Sud	SUNP/52-01	9,06	SUNP	Serveis					SI		9,06	
	Sa Bomba	SUNP/53-01	9,12	SUNP	Residencial					SI		9,12	
	Son Güells	SUNP/69-01	42,32	SUNP	Residencial					SI		42,32	
	Ses Calafetes	SUNP/77-01	9,67	SUNP	Serveis					SI		9,67	
Petra													10,71
	Poligon Industrial Son Dalmou		10,71	SAU	Industrial					SI		10,71	
Pollença													49,49
	Poligon Industrial de Pollença	UP-4	21,04	SUP	Industrial			15/10/1999	30/09/2002	SI		5,20	
	La Gala	UP-7	7,53	SUP	Infraestructures					SI		7,53	
	Poligon Tallers del Port	UP-8	4,98	SUP	Industrial					SI		4,98	
	El Vilor	PT - 1	21,51	SUP	Residencial						SI	6,63	
	El Pinaret	PT - 2	2,42	SUP	Turístic						SI	2,42	
	Torre de Sant Jordi	SUNP-1	5,33	SUNP	Residencial					SI		5,33	
	Cala Carbó			SUP	Residencial						SI	17,40	
Sant Llorenç des Cardener													13,35
	Sector 1		8,79	SAU	Industrial					SI		8,79	
	Sector 4		4,56	SAU	Residencial					SI		4,56	
Santa Margalida													10,24
	Sector 11		25,55	SAU	Equipament			07/06/1991	28/01/1993	SI (poligono 2)		10,24	
Sóller													13,07
	Hotel Camí de sa Figuera	SUNP 1	7,02	SUNP	Turístic					SI		7,02	
	Camp de sa Mar	SUNP 2	1,08	SUNP	Esportiu					SI		1,08	
	Muleta II			SUP	Residencial							4,98	
TOTAL SUPERFÍCIE DESCLASSIFICADA													712,64

No obstant això, es desenvolupa un annex cartogràfic amb cartografia ambiental a escala 1:5000 dels nuclis de població que han patit desclassificacions que contempla diversos aspectes:

- infraestructures de mobilitat al seu entorn,
- recursos hídrics,
- àmbits afectats per risc d'incendi, inundació, lliscament i erosió,
- patrimoni cultural i natural,

- àmbits d'intervisibilitat (500, 1000 i 2000 metres a partir dels sectors considerats)
- cobertura vegetal, grau de permeabilitat del sòl i hàbitats terrestres

■ Ajustaments d'ART i AIP

Pel que fa a les Àrees de Reconversió Territorial (ART)

- L'eliminació de les ART 12.2 Centre Històric d'Inca i 12.3 Centre Històric de Manacor ve definida per la contradicció amb els modes d'intervenció als teixits històrics. Aquestes ART es planejaven amb l'objectiu de millorar i esponjar centres històrics degradats. No obstant a fi de per adequar-se a la normativa de protecció patrimonial dels centres tradicionals edificats i amb respecte als criteris que estableixin els instruments adequats (plans especials de protecció o de rehabilitació o remodelació) amb les decisions pròpies d'una escala precisa (ordenació de detall).

L'esponjament com a fórmula generalitzar d'intervenció en un centre històric està en contradicció amb part de la normativa del patrimoni cultural, que ho considera una excepció. Per tot això, es considera que les solucions hauran de ser definides amb precisió mitjançant el planejament urbanístic d'ordenació detallada i, si escau, de la figura de protecció adequada.

- S'ha alterat l'ART 11.3 de reconversió de via de cintura de Palma.

L'àmbit de Via de Cintura de Palma és especialment complex degut a la seva condició d'eix estructurant insular amb un alt volum de trànsit rodat i la ubicació inserida a la ciutat de Palma i el seu entorn. El conflicte és especialment evident a l'eix de Palma-Marratxí. Així, és una actuació tant d'interès territorial com d'impacte local, ja que s'ha de mitigar la condició de barrera per evitar que es converteixi en un obstacle per als habitants de Palma, sense perjudicar els usuaris de la via.

D'altra banda, es pretén el desviament de fluxos de trànsit interiors a la ciutat (passeig marítim) cap a aquesta Via de Cintura; així el text refós de les Normes urbanístiques de la modificació del PGOU de Palma (març 2006) proposa, a l'article 197 c), alternatives de viari "encaminades a la disminució del trànsit al Passeig Marítim mitjançant solucions alternatives: Via de Cintura, etc."

Per tot això, si bé s'estima necessari el manteniment de l'ART es proposa una revisió de la seva orientació. Així el PGOU de Palma haurà d'establir la seva reorientació d'acord amb les possibilitats reals.

Per tot això es replantejar l'abast dels objectius amb entre d'altres els següents ajustaments:

Es dona una nova lectura al punt "Dotar la Via de Cintura d'un caràcter més urbà", reformant aquest objectiu de forma substancial, sobre la base que els fluxos de trànsit i el paper que exerceix en el sistema de mobilitat insular, fa que no sigui possible l'objectiu de la seva transformació en una via de caràcter urbà. No obstant això, es proposa actuacions que millorin les seves vores i especialment tinguin per objecte garantir la continuïtat urbana, mitjançant actuacions que garanteixin la permeabilitat.

A més, s'amplia la delimitació de l'àrea, augmentant al sud fins a la Ma-19, ja que les condicions i necessitats de l'espai es mantenen uniformes dins i fora del límit actual, i per tant podrien beneficiar-se de les mateixes mesures i línies d'actuació.

- S'ha ampliat l'ART 6. "Connector paisatgístic lineal Na Borges Massís de Randa" ja que s'ha considerat convenient fer un ajustament geomètric dels límits de l'àrea de reconversió territorial ART-6, que abasti l'àrea completa de l'entorn del Puig de Sant Miquel, en complir els tres criteris de selecció inclosos a la fitxa. Es tracta d'una ampliació dotada de coherència en incorporar de forma completa la relació entre la fita del cor del Massís de Randa al Santuari de Cura que estableix una forta relació amb el seu entorn així com amb el referent paisatgístic del Puig de Sant Miquel, amb la seva ermita com a lloc de referència.

- Eliminació de l'ART-7 Adequació ambiental de l'entorn de la cimitera de Lloseta.

Els objectius que s'especificaven al PTIM per a l'ART 7 eren disminuir la contaminació acústica i ambiental de la fàbrica de ciment, que ha de reduir les emissions de partícules en suspensió, i

disminuir l'impacte visual de la fàbrica de ciment, de manera que la presència ineludible de la cimentera al paisatge de Lloseta es faci amable i agradable.

Tot i això la cimentera de Lloseta va tancar el 2019, si bé la fàbrica no ha cessat completament la seva activitat. Actualment hi ha projectes de reconversió i reutilització de les instal·lacions mitjançant un projecte anomenat Power to Green Hydrogen Mallorca (P2GH2M), subvencionat per Green Hysland, per a la creació d'una fàbrica d'hidrogen, així com plantes solars complementàries. Per tot això, es considera que els objectius de l'ART 7 no són aplicables a la situació actual, ni hi ha persistència en la motivació. Per tant, es planteja l'eliminació de l'ART 7.

- Ajustament de l'àmbit de l'ART Façana de Manacor. L'àmbit de Façana de Manacor es considera una actuació d'interès territorial, si bé no s'està incorporant al PGOU. Dins l'àmbit s'inclou la implantació d'usos esportius als polígons 1-15, 1-17.1 i 1-17.2, que per prescripció de la modificació de les normes subsidiàries de 2014 "no s'ha d'impedir l'objectiu de millorar els accessos des de la ronda nord de circumval·lació ja executada. "S'entén que Façana de Manacor és un punt clau de fons escènic, amb una forta presència de visuals que cal considerar i, en la mesura del possible, potenciar-se.
D'altra banda, l'execució de la variant de Manacor M-15 té una traçada no coincident amb la geometria de la reserva de terra. Així mateix es detecta que el límit est de la mateixa no s'ajusta a elements rellevant i sembla lleugerament arbitrària, per això es reajusta utilitzant un element territorial significatiu com el torrent, la requalificació del qual seria adequada i aconsellable des del punts de vista d'aquesta mateixa àrea i de l'entorn urbà de Manacor.
- Relectura de la situació de Serra de Tramuntana.
Un cop declarat per la UNESCO com a Patrimoni Mundial amb la categoria de Paisatge cultural la Serra de Tramuntana el 2011 i per adequar les propostes de protecció i el desenvolupament del Pla de Gestió, es considera més adequada la figura d'Àrea de Paisatge d'Interès . Per això s'elimina aquest ART i es crea una nova AIP-VI "Serra de Tramuntana".

Pel que fa a les àrees d'interès paisatgístic

- Es fan algunes millores a l'AIP-I "Entorns de la Reial" per ajustar-se a la realitat normativa, patrimonial, urbanística i ambiental de l'àmbit de manera que segueixi sent una eina útil per a l'ordenació del territori. Es modifiquen les directrius d'ordenació, de manera que es reconeguin tres àrees amb tractament diferenciat: una àrea central entorn dels objectes patrimonials, que es manté sense canvis, una àrea perifèrica de caràcter regulador-forestal que serveixi d'amortiment visual i que pugui donar cabuda a equipaments i infraestructures, que es manté, i una àrea perifèrica de caràcter productiu-agrícola relacionada amb el parc agrari, de nova inclusió.
- AIP-II "Entorn de Son Reus" Es modifica en base al fet que actualment existeix un dipòsit d'emergència (Abocador de cua) a la Zona 1 a l'àrea de Son Reus, que apareix a l'article 20 del Pla Director Sectorial de Residus no Perillosos de l'illa de Mallorca (PDSRNPMA). A la seva disposició addicional segona, el pla indica que mancant Pla Especial per a l'àmbit, les actuacions, les intervencions i els projectes d'implantació s'ajustaran als criteris i els continguts de l'annex III del PTIM. D'altra banda, s'està desenvolupant una actuació de producció d'energia solar mitjançant un projecte d'un gran parc fotovoltaic entre la central elèctrica de Son Reus i el polígon de Ses Veles, amb una superfície de 22 ha, del que ja s'ha realitzat estudi d'impacte ambiental.
- AIP-III "Connexió Palma-Marratxí (entorns del torrent Gros)". Es modifica, ja que en trobar-se a l'entorn del torrent Gros, l'àmbit conté àrees inundables i zones on es presenta risc d'inundació, que han de ser reflectides a les mesures i la cartografia proposada. Així mateix, el parc agrari de Palma abastarà part de l'àmbit al llarg del Torrent Gros.

- Es proposen l'eliminació de l'AIP-IV "Connexió Son Servera-Sant Llorenç (Cala Millor)" ja que la totalitat de l'àmbit es troba dins de la ZTM1 Cala Bona – Cala Millor – sa Coma – S'Illot i la seva àrea d'influència, i per tant ha de ser objecte d'un Pla de rehabilitació turística integral amb l'objectiu que apareix a l'article 77 de la llei 8/2012 d'estendre "a la millora, la requalificació, la revaloració, la rehabilitació o la reconversió de la zona, sense necessitat que el planejament dels municipis en què es trobin aquestes zones estigui adaptat al pla territorial insular corresponent."
- Es crea una nova AIP-VI "Serra de Tramuntana", que és conseqüència de la situació actual i de la substitució de l'ART I Serra de Tramuntana".

Es correspon amb l'àrea inscrita a la llista de Patrimoni Mundial per la UNESCO el 2011 com a Paisatge Cultural. Inclou tant la zona principal com la zona d'entorn, si bé s'exclouen els nuclis urbans existents. Amb un total de 83,5 hectàrees de sòl i 30 ha de franja costanera.

Té per objectiu la preservació dels valors reconeguts i els criteris d'integritat i autenticitat amb els aspectes següents:

La preservació dels sistemes de captació i gestió de l'aigua i el seu paisatge agrícola en terrasses, caracteritzat per una xarxa articulada d'obres hidràuliques, hortes, hortes i oliverars, que abans s'organitzaven al voltant de petites explotacions agrícoles, i després grans latifundis (possessions) i que avui componen el Característiques físiques i funcionals de la Serra de Tramuntana. Tot plegat herència de la interacció històrica entre les cultures musulmana i cristiana.

La preservació d'un paisatge agrícola conformat per sistemes hidràulics i terrasses agrícoles conformats per murs de pedra seca.

El valor de la distribució i patró d'ús de la terra, que comprèn àrees rocoses als cims de les muntanyes, franges de bosc, vessants amb terrasses, extenses pastures, camps per a la collita, vinyes o cultius de fruites en terrenys més plans, va assegurar al llarg del temps la plena explotació dels recursos existents.

Ja que "El paisatge cultural de la Serra de Tramuntana constitueix un exemple significatiu del paisatge agrícola mediterrani, que, després de segles de transformacions de la morfologia del terreny escarpat per explotar els escassos recursos disponibles i gràcies a les específiques condicions orogenètiques, climàtiques i de vegetació , s'ha realitzat productiu i ben adaptat a l'assentament humà. El sistema de terrasses i xarxa de camins empedrats, comú a molts paisatges mediterranis, es combina aquí amb una xarxa articulada de dispositius per a la gestió de l'aigua, que gira al voltant d'unitats agrícoles d'origen feudal. Diversos llogarets, esglésies, santuaris, torres, fars i petites estructures de pedra seca marquen el paisatge en terrasses i contribueixen al seu caràcter actual."

■ Indicacions sobre el canvi climàtic i els recursos hidrològics

Pel que fa a la fragilitat dels recursos hidrològics i la seva afecció. S'ha descrit al punt 4.1.3 d'aquest informe i ha guiat la presa de decisions.

Les mesures es plantegen en aquesta modificació des d'una triple perspectiva: paisatge, canvi climàtic i connectivitat ecològica; i es desenvolupa en aquests grans grups:

- Protecció i increment de la cobertura vegetal, especialment l'arbrada.
- Atenció al cicle de l'aigua en totes les fases.
- Reducció dels processos d'antropització de terra; racionalització de l'ús del sòl adequant-lo a les necessitats reals i incrementant la permeabilitat als sòls urbanitzats.
- Increment de l'eficiència energètica: creixements urbans més compactes, estalvi energètic i increment de la producció a partir de fonts renovables.
- Reducció de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, en general, de la "contaminació" a qualsevol de les seves manifestacions.
- Establiment de connectors ecològics a diverses escales, des de la urbana fins a la territorial.

A aquests s'hi poden afegir altres com les polítiques de regeneració urbana, el tractament dels residus, la protecció davant dels riscos naturals, etc. No obstant això, cal assenyalar que aquests grans grups es poden descompondre en un gran nombre de mesures concretes, i la multifuncionalitat es genera en la mesura que se'n plantegi una combinació adequada per aconseguir l'objectiu o objectius plantejats. No es tracta de confondre uns objectius amb els altres, sinó de combinar-los en una mateixa intervenció, cercant la possible complementarietat. En tot cas, es tenen en compte alguns reptes:

- En certs casos, les mesures poden ser ambivalents, generant efectes positius i negatius, per exemple, l'increment de la cobertura vegetal als espais urbanitzats pot augmentar el risc d'incendi, o el foment de les instal·lacions d'energies renovables petites (generadors eòlics o plaques solars) té un impacte sobre la preservació de certs paisatges.
- Moltes mesures es poden plantejar a gairebé qualsevol escala, des del detall de la intervenció a la planificació territorial, tenint sempre present que, encara que obeeixin a un mateix objectiu, no es poden abordar de la mateixa manera. Per contra, altres mesures només tenen sentit a partir d'una escala determinada... pertanyen a aquest cas les que tenen a veure amb la mitigació del canvi climàtic en general, ja que afecten grans qüestions (mobilitat, model de ciutat, activitat econòmica...)) i són, per tant, difícils d'abordar llevat que es faci de manera integral.

■ Actualització dels espais naturals

D'acord amb la indicació del Servei d'Espais Naturals s'ha inclòs la cartografia de la totalitat de les figures dels ENP vigents.

■ Incorporació i actualització de riscos

D'acord amb la indicació de la DG d'Emergències i Interior s'ha actualitzat la cartografia de riscos d'incendis d'acord amb la informació derivada del IV Pla General de Defensa contra Incendis Forestals amb la delimitació de zones d'alt risc.

7. EXIGÈNCIES D'AVALUACIÓ I MESURES DIRECTES

El caràcter normatiu del document té aplicacions directes sobre processos i instruments de desenvolupament del Pla territorial així com indicacions vinculants per a ells, tant per a la redacció de planejament urbanístic municipal com de desenvolupament.

El grau d'obligació de les normes s'estableix mitjançant la gradació del caràcter desenvolupat a l'apartat 3 de la Norma 3, diferenciant tres categories: normes d'eficàcia indicativa (EI), Normes d'eficàcia directiva (ED) i normes d'aplicació plena (AP).

■ Desplegament d'una sèrie d'indicadors de seguiment

La modificació número 3 del Pla Territorial Insular de l'Illa de Mallorca inclou entre els seus objectius principals, establir amb caràcter normatiu una sèrie d'indicadors de seguiment que hauran de ser calculats i actualitzats segons escaigui específicament cadascun, bé pel mateix Consell Insular o bé pels municipis de la illa. Els indicadors que es proposen tindran per objectiu l'anàlisi i el seguiment de tendències lligades exclusivament a aspectes de gestió urbanística. Això no obstant, aquest sistema d'indicadors serà compatible amb qualsevol altre desplegat pel mateix Consell Insular, ajuntaments o Govern Balear.

El catàleg d'indicadors proposats té per objectiu dotar les administracions d'eines de mesura i anàlisi que permetin conèixer i quantificar els creixements, els desenvolupaments urbans i el consum de sòl a l'illa amb precisió.

L'enfocament pretès se sustenta sobre una base comuna a qualsevol sistema d'indicadors existent, que consisteix que aquests han de complir determinats criteris:

- Que siguin mesurables i quantificables.
- Que les dades en què se sustentis siguin sistemàtiques, elaborades de forma periòdica per una o diverses administracions.
- Que les dades puguin ser obtingudes i utilitzades de forma directa, o bé secundària però mitjançant una gestió de la informació assumible amb les eines i tècnics disponibles.

Per tant, s'introdueixen noves maneres de mesurament i avaluació i seguiment.

8. ANÀLISI D'ALTERNATIVES

El desplegament d'alternatives només es pot substantiar en els aspectes susceptibles de decisió.

En els múltiples aspectes que desenvolupa aquesta modificació les alternatives es redueixen a només alguns.

En concret i analitzant per blocs de continguts:

- Al bloc de decisions sobre el sòl d'Unitats d'Actuació ve establert per a uns supòsits molt específics. El Decret Llei/9/2020 permet la revisió d'àmbits classificats com a sòl urbà però que es constati que no disposen dels serveis urbans ni s'hagin iniciat procés d'urbanització, i que necessitin actuacions d'urbanització. En aquests supòsits hi ha una possibilitat de revisió de la seva situació i de modificacions sobre les condicions urbanístiques: classificació de sòl i altres modificacions mitjançant aquesta modificació del pla territorial insular. En aquests casos, efectivament les opcions són àmplies.
- El bloc: "Identificació dels sòls urbanitzables que han estat desclassificats per la data 16a de la LUIB, el DL 9/2020 i la llei 4/2008", no hi ha cap marge d'interpretació. Aquest document es limita a actualitzar els sòls que de facto ja havien estat desclassificats.
- Hi ha un bloc de conflictes detectats que se centra en el desenvolupament d'un sòl urbanitzable industrial a Montuïri, la situació administrativa del qual bloc aquesta modificació i desenvolupament, la qual cosa és coherent amb el model territorial, per la qual cosa tampoc s'entén que hi hagi opcions.
- Pel que fa al bloc de creixement de sòl de desenvolupament urbà residencial. S'ha desenvolupat l'actualització de la taula de creixement i s'ha eliminat el potencial de desenvolupament de sòl d'Àrees de Reconversió Territorial (ART). D'altra banda s'han intensificat i renovat alguns aspectes de les indicacions de les Àrees d'Intervenció paisatgística (AIP).
- S'han actualitzat la major part de les normes que descriuen i emmarcaven el desenvolupament de plans directors sectorials, adaptant-les i actualitzant-les als plans desenvolupats més recents i ajustant-ne l'abast.
- S'ha desenvolupat una actualització normativa de les referències i l'abast de diverses normes.

En base a la naturalesa i l'abast de les indicacions i els continguts anteriorment descrits, la valoració d'alternatives es limita als aspectes anteriors que siguin de potencial interpretació.

■ ALTERNATIVA 0: NO APLICACIÓ NI DESENVOLUPAMENT D'AQUESTA MODIFICACIÓ.

Entenem aquesta alternativa com la no-tramitació d'aquesta modificació.

Com s'ha descrit, la part rellevant dels continguts de la modificació núm. assumit la responsabilitat d'avançar sobre la situació d'àmbits anteriors d'Unitats d'Actuació. Per tant, afrontar aquest tema és una obligació legal.

Altres continguts bàsics d'aquesta Modificació tenen a veure amb l'actualització del Pla territorial d'acord amb un marc legal de documents plenament vigents:

- Modificacions derivades de l'aprovació de planejament municipal amb revisió de la classificació de sòl.
- Canvis en la classificació (aprovats per aplicació de la legislació (Llei 2/2008 i classificació de sòl que s'han aprovat en respectius instruments d'ordenació del territori, i que són per això vigents. En aquest cas es tracta no d'alterar cap determinació que ja estigués vigent, sinó d'aclarir la situació jurídica de sòl rústic (en qualsevol de les categories) d'antics sectors de sòl urbanitzable.

En aquest cas es continuarien produint desencontres entre les determinacions gràfiques del PTI (no vinculants) i la realitat normativa vigent.

Sobre aquesta alternativa s'aporta la valoració següent en base als seus efectes previsibles:

- **Aquesta alternativa no és acceptable des del punt de vista normatiu.**

Sobre els sòls urbans definits com a UAs sense desenvolupament, deixa una incertesa que hauria de ser afrontada pel Govern de les Illes Balears, d'acord amb el marc legislatiu.

Sobre els sòls urbanitzables ja desclassificats. Manté una certa incertesa i manca de coherència entre els diferents documents normatius.

- **Aquesta alternativa té efectes negatius sobre el medi ambient.**

En no haver introduït algunes consideracions i orientació a la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de creixement potencial dels diferents municipis superior a les necessitats reals.

- **ALTERNATIVA 1: MODIFICACIÓ AMB L'OPCIÓ DE NO ALTERAR LA CLASSIFICACIÓ DE SÒL.**

Aquesta alternativa consisteix en la no desclassificació com a sòl urbà de cap dels àmbits d'unitats d'actuació subjectes a consideració, ni l'alteració documental dels sòls urbanitzables que genèricament ja estaven desclassificats.

Aquesta alternativa suposa el manteniment de la consideració com a sòl urbà de creixement els àmbits de la UA que compleixen els supòsits de potencial modificació. Aquesta opció suposa el manteniment de la possibilitat de transformació directa de tots els àmbits, que si bé estaven previstos pels respectius planejaments municipals, alguns dels àmbits tenen característiques de valors ambientals i paisatgístics que es veurien alterats.

Pel que fa als sòls urbanitzables desclassificats per aplicació de les situacions legals vigents, aquesta alternativa consisteix en la no-incorporació al PTI dels mateixos. Aquesta opció tindria un efecte de confusió, similar a l'actual, i genera potencials contradiccions entre la realitat jurídica i allò que grafien els instruments d'ordenació territorial, i fins i tot alguns dels plans urbanístics municipals que no han estat convenientment actualitzats.

En aquesta alternativa es valora de la manera següent sobre els seus efectes:

- **Aquesta alternativa és conflictiva des del punt de vista normatiu.**

En aquest escenari, es mantindrien i consolidarien jurídicament el manteniment de sòls urbans amb conflicte sobre els modes de la seva gestió i execució i assumpció de càrregues. En alguns casos (puntuals) el desenvolupament de les previsions del planejament municipal vigent tindrien efectes negatius sobre el medi ambient.

Manté una certa incertesa i manca de coherència entre documents normatius.

Aquesta alternativa manté, aparentment, més seguretat jurídica als ajuntaments que mantenen una potestat urbanística plena, que no han sabut o pogut exercir.

- **Aquesta alternativa té efectes negatius sobre el medi ambient.**

En no haver introduït algunes consideracions i orientació a la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de creixement potencial dels diferents municipis superior a les necessitats reals.

■ ALTERNATIVA 2: OPCIÓ DE DESCLASSIFICAR EL SÒL SUBJECTE A REVISIÓ I NO INCORPORACIÓ D'UN ALTRE ABAST AL DOCUMENT

Aquesta alternativa consisteix a:

- Una anàlisi detallada de la potencial modificació dels àmbits de UAs existents de forma acord amb la seva potencialitat urbanística i amb els seus valors ambientals.
Implica diferenciar de forma detallada i valorant tant els aspectes ambientals com els de compleció d'estructura urbana. Per tant, per a cadascun es desenvolupen una identificació dels seus valors i de la situació jurídica i d'inserció i paper en la compleció de l'estructura territorial. Com a resultat d'aquesta anàlisi s'ha arribat a definir que hi ha tres àmbits en què és més coherent classificar-los com a sòl rústic en algunes categories de protecció, en base als valors identificats:
 - Els àmbits UE-1 i UE-2 de Deià es classifiquen com a sòl rústic amb la categoria d'Àrees Rurals d'Interès Paisatgístic (ARIP)
 - L'àmbit UEC-4 de Sóller es classifica com a sòl rústic amb la categoria d'Àrees d'Assentament en Paisatge d'Interès (AAPI).
- L'alternativa 2 incorpora l'actualització de les desclassificacions de terra desenvolupada pel marc legal.
- Aquesta alternativa no incideix en altres aspectes normatius perquè no sobrepassa l'obligació legal, per la qual cosa tampoc no transcendeix en la magnitud de creixements.

Sobre aquesta alternativa s'aporta la valoració següent en base als seus efectes previsibles:

- **Aquesta alternativa és acceptable des del punt de vista normatiu.**

Sobre els sòls urbans definits com a UAs sense desenvolupament, deixa una incertesa que hauria de ser afrontada pel Govern de les Illes Balears, d'acord amb el marc legislatiu.

Sobre els sòls urbanitzables ja desclassificats, la seva actualització és positiva i aclareix els documents.

Sobre la no implementació d'altres normatives, no suposa problemes més enllà dels potencials conflictes de rang legislatiu que s'haurien de llegir des del nivell legislatiu.

Manté una certa incertesa i manca de coherència entre els diferents documents normatius.

- **Aquesta alternativa té efectes neutres o negatius sobre el medi ambient.**

Per no haver introduït algunes consideracions i orientació a la regulació dels sòls de nou creixement.

En mantenir la situació actual de creixement potencial dels diferents municipis superior a les necessitats reals, ja que no desplega la conveniència d'implementar regulacions noves sobre paisatge ni sobre el canvi climàtic.

■ ALTERNATIVA 3: OPCIÓ DE DECISIÓ PORMENORITZADA PER A CADASCUN DELS CASOS EN FUNCIÓ DELS SEUS VALORS I L'ACTUALITZACIÓ NORMATIVA I D'EXPECTATIVA DE CREIXEMENT

Aquesta alternativa consisteix a incorporar els aspectes assenyalats a l'Alternativa 2 i a més incorpora l'ajust del potencial creixement de sòl classificable com a urbanitzable als municipis que estableix l'actual PTIM.

Aquesta alternativa inclou així mateix el desplegament normatiu que deriva de la Llei de Canvi Climàtic i de l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca.

- **Aquesta alternativa és positiva des del punt de vista normatiu.**

Als efectes assenyalats a l'alternativa 2 s'afegeixen els efectes clarament positius de la integració del nou paradigma de prevenció davant del canvi climàtic, així com el desplegament de l'Estratègia de Paisatge del Consell de Mallorca i la necessària actualització normativa.

- **Aquesta alternativa té efectes positius sobre el medi ambient.**

Els efectes positius descrits anteriorment a l'alternativa 2

S'implementa l'anàlisi i la reducció de la previsió de potencials sòls de creixement que assigna el PTIM per municipis. Aquesta revisió i ajustament es realitza de forma justificada sobre la base de les possibilitats actuals.

Així mateix, la implementació normativa amb determinacions relatives a impactes paisatgístics, de limitació d'impermeabilització de sòl, sobre limitacions de contaminació acústica i visual, etc. Totes es considera que suposen aportacions molt positives des del punt de vista ambiental.

9. RESUM NO TÈCNIC

La modificació núm. 3 del PTIM és d'espectre molt ampli i modifica diversos aspectes del PTI.

- Desclassifica sòl que estable en àmbits d'ordenació i gestió al planejament urbanístic de certa antiguitat i no adaptat al PTI. Es tracta d'àmbits que no havien estat desenvolupats malgrat haver transcorregut un termini dilatat. El conjunt de sòl urbanitzable que ha estat desclassificat suposa un total de 720 ha.
- Avalua que Unitats d'Actuació (àmbits de sòl classificats com a sòl urbà però que no disposen de serveis urbans), que o han estat desenvolupades en els seus terminis previstos, i determinar les propostes de la seva necessitat i/o conveniència i la decisió de la seva desclassificació com sòl rústic. Aquesta revisió ha portat a desclassificar un total de 13 UAs, amb gairebé 20 ha.
- S'han actualitzat les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable existents així com les àrees d'assentaments en paisatges d'interès, d'acord amb els canvis de classificació implantats pel planejament urbanístic i per la legislació vigent.
- S'han estudiat les variacions en el consum de sòl i creixement de població i s'ha arribat a la conclusió (amb caràcter general) de la no necessitat d'incrementar el potencial creixement urbanístic dels municipis. S'ha ajustat el creixement màxim previst d'acord amb el ritme de consum de sòl. Tenint en compte les necessitats i paràmetres de creixement del sòl urbanitzat als diferents municipis i nuclis de població de l'illa d'acord amb la seva funcionalitat territorial, una projecció demogràfica actualitzada, les dinàmiques socioeconòmiques i la dificultat de l'accés a l'habitatge, sempre sota un paradigma de sostenibilitat territorial i d'adaptació al canvi climàtic.
- Desplegar l'Estratègia del Paisatge del Consell de Mallorca des d'una mirada interpretativa, transversal i respectuosa amb el medi ambient i els valors naturals i culturals de l'Illa, afavorint la integració paisatgística dels assentaments de naturalesa urbana. S'han implementat diverses normes amb la implantació d'un desenvolupament instrumental i regulatori, així com mesures d'adequació.
- Avalua i proposa el bloqueig de la localització en tramitació d'una iniciativa de sòl industrial a Montuïri sector de sòl desclassificació de sectors de sòl urbanitzable perquè considera que aquests són contraris al model territorial exposat al PTIM.
- Reavalua les Àrees de reconversió territorial i els Àmbits d'intervenció paisatgística que, afectant àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable, hagin estat objecte de transformació o la motivació original de les quals s'hagi modificat prou per requerir una consideració nova dels seus objectius i línies d'actuació.
- Adaptar les categories del sòl rústic a l'entorn dels nuclis de població i reconsiderar els paràmetres d'assentament. S'han simplificat les categories a una única àrea de transició, i s'han desenvolupat altres criteris complementaris per a la potencial ubicació de desenvolupaments de sòl, a més d'una contenció significativa en el nombre d'hectàrees de creixement potencial als municipis, especialment als no adaptats al PTIM.
- Establir una base d'informació geogràfica i establir un sistema d'indicadors coherent i útil que facilitin el seguiment i el control dels processos de creixement i desenvolupament urbà. S'ha desenvolupat un sistema d'indicadors d'avaluació i de seguiment.
- En vista dels canvis sobrevinguts a la legislació, coordinar el PTIM amb la normativa vigent, especialment a les àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable o a les àrees d'assentament en paisatges d'interès, i el seu entorn immediat, tant als seus Títols com a les disposicions, normes d'ordenació i annexes del document.
- Desenvolupar les millores tècniques necessàries per al desenvolupament efectiu del PTIM.

10. ANNEX AMBIENTAL. PLANS

S'adjunta un Annex amb una anàlisi detallada de cada àmbit o grup d'àmbits afectats.

Conté sis plànols específics

- **Patrimoni natural i cultural.**

S'assenyalen les figures de protecció ambiental i paisatgística del Pla territorial existent, els espais naturals protegits i els terrestres inclosos a la xarxa Natura 2000, els elements del patrimoni cultural oficialment reconeguts, en les seves diverses categories, i els industrials, denominació sota la qual es engloben els molins de vent (ja siguin d'extracció d'aigua o farina) i d'oli (tafons).

- **Riscos**

Mostra la distribució, a l'entorn dels àmbits considerats, de les Àrees de Protecció de Riscos (APR), en què es distingeix quatre categories (lliscament de terres, erosió, inundació i incendis), i les Àrees de Protecció Territorial (carreteres i costa). La situació relativa de les peces de sòl respecte a aquestes àrees és, en el context de l'adaptació als efectes al canvi climàtic, un assumpte rellevant.

- **Mobilitat.**

El seu objectiu és considerar la naturalesa i la disposició general d'aquestes infraestructures en el conjunt, i de l'altra la posició relativa dels àmbits respecte dels espais principals pels quals es canalitza aquesta mobilitat.

- **Recursos Hídrics.**

La vulnerabilitat a la contaminació dels aquífers és un indicador bàsic de la situació general de disponibilitat d'aigua a l'entorn i les zones inundables, que mostren la presència d'aigües superficials, generalment estacionals o episòdiques, i els àmbits d'afecció.

- **Hàbitats d'interès i cobertures vegetals.**

Desenvolupa dos aspectes clau en relació amb l'adaptació al canvi climàtic i, indirectament, amb el paisatge: la cobertura forestal i el grau d'impermeabilitat del sòl; i de l'altra, en relació amb la connectivitat ecològica i els paràmetres principals del medi biòtic, els hàbitats d'interès comunitari.

- **Paisatgístic**

Mostra alguns paràmetres relatius a la intervisibilitat entre els àmbits, considerats com a conjunt, i el seu entorn, establint àrees de 500, 1.000 i 2.000 metres de ràdio, a més d'assenyalar l'adscripció a les unitats de paisatge, tal com estan formulades actualment al Pla territorial.